

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Arkeologisk rapport 2024

Ny barneskole, Omsundet,

Sæter, gbnr. 135/114 med flere i Kristiansund kommune

Vegar Hyttebakk

Innholdsliste

Forord	4
1. Sammendrag	6
2. Bakgrunn og formål med undersøkelsen	7
3. Området	8
4. Kulturhistorisk riss	13
4.1 Automatisk fredede kulturminner	13
4.2 Nyere tids kulturminner	14
4.3 Løsfunn	15
5. Strategi og metode	16
5.1 Visuell overflateregistrering	16
5.2 Maskinell sjakting	16
5.3 Manuell prøvestikking	16
6. Undersøkelsen	18
6.1 Synlige strukturer	18
6.2 Sjakter	21
6.3 Prøvestikk	28
6.4 Dokumentasjon	64
7. Resultat	65
7.1 Bosetning-aktivitetsområde, Godhaugen, ID 298629-0	Feil! Bokmerke er ikke definert.
7.2 Nyere tids kulturminner	66
8. Konklusjon	68
9. Litteraturliste	71
10. Vedlegg	72

Forord

Et *kulturminne* er et spor etter menneskelig liv og virke i vårt fysiske miljø, for eksempel en bygning, en vei, et gravminne, en steinalderboplass, en kokegrop eller et jernvinneanlegg. Det kan også være steder det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjoner til. Kulturminnene representerer både uerstattelige kilder til kunnskap om fortidige samfunn, og en ressurs for opplevelse og bruk – i dag og i fremtiden.

Kulturminner fra forhistorisk tid og middelalder (eldre enn 1537) er *automatisk fredet* i kraft av sin høye alder, jf. kulturminneloven § 4. Fra tida før skriftlige kilder, er de materielle levningene de eneste kildene til å forstå menneskene og det samfunnet de levde i.

Kulturminner fra nyere tid (yngre enn 1536) kan også ha høy verdi. Særlig verdifulle kulturminner kan bli *vedtaksfredet*, jf. kulturminneloven §§ 15 og 19. Alle typer kulturminner og kulturmiljø kan dessuten bli vernet som hensynssoner, jf. plan- og bygningsloven § 11-8.

Da kun et fåtall av alle kulturminner er kjent, er kulturminneforvaltninga avhengig av arkeologiske registreringer for å kunne uttale seg til plan- og byggesaker, jf.

kulturminneloven §§ 8 og 9. Ved eventuelle funn av automatisk freda kulturminner, kan søker enten forsøke å tilpasse planene slik at disse ikke kommer i konflikt med tiltaket, eller søke om dispensasjon fra lovverket. Ved et eventuelt dispensasjonsvedtak kan det bli stilt vilkår om arkeologisk utgravning før iverksetting av tiltaket, for slik å sikre at kunnskapen ikke går tapt for fremtidige generasjoner.

Hovedperiode	Underperiode	14C-år (før nåtid)	Kalenderår
Eldre steinalder	Tidligmesolitikum	10020–8900 b.p.	9500–8000 f.Kr.
	Mellommesolitikum	8900–7690 b.p.	8000–6500 f.Kr.
	Senmesolitikum	7690–5230 b.p.	6500–4000 f.Kr.
Yngre steinalder	Tidligneolitikum	5230–4700 b.p.	4000–3300 f.Kr.
	Mellomneolitikum A	4700–4100 b.p.	3300–2600 f.Kr.
	Mellomneolitikum B	4100–3800 b.p.	2600–2300 f.Kr.
	Senneolitikum	3800–3500 b.p.	2300–1800 f.Kr.
Bronsealder	Eldre bronsealder	3500–2900 b.p.	1800–1100 f.Kr.
	Yngre bronsealder	2900–2440 b.p.	1100–500 f.Kr.
Eldre jernalder	Førromersk jernalder	2440–2010 b.p.	500 f.Kr.–0
	Eldre romertid	2010–1840 b.p.	0–200 e.Kr.
	Yngre romertid	1840–1680 b.p.	200–400 e.Kr.
	Folkevandringstid	1680–1500 b.p.	400–570 e.Kr.
Yngre jernalder	Merovingertid	1500–1210 b.p.	570–780 e.Kr.
	Vikingtid	1210–1000 b.p.	780–1030 e.Kr.
Middelalder	Middelalder		1030–1536 e.Kr.
Nyere tid	Nyere tid		1537 e.Kr.–

Tabell 1. Kronologiske perioder.

1. Sammendrag

Denne arkeologiske undersøkelsen ble foretatt på Sæter, gbnr. 135 med flere i Kristiansund kommune, i forbindelse med detaljregulering for ny barneskole i Omsundet.

Feltarbeidet ble utført av Carl Fredrik Wahr-Hansen Vemmestad 21 november 2022 og Vegar Hyttebakk (feltleder) i perioden 2 mai 2023 til 11 mai 2023. Saksbehandler var Guro Dehli Sanden. Rapporten ble ferdigstilt 08 mai 2024. Totalt ble det brukt 14 dagsverk på saken. Saksnummeret er 2022/10765.

Av metoder ble det benyttet overflateregistrering og prøvestikking.

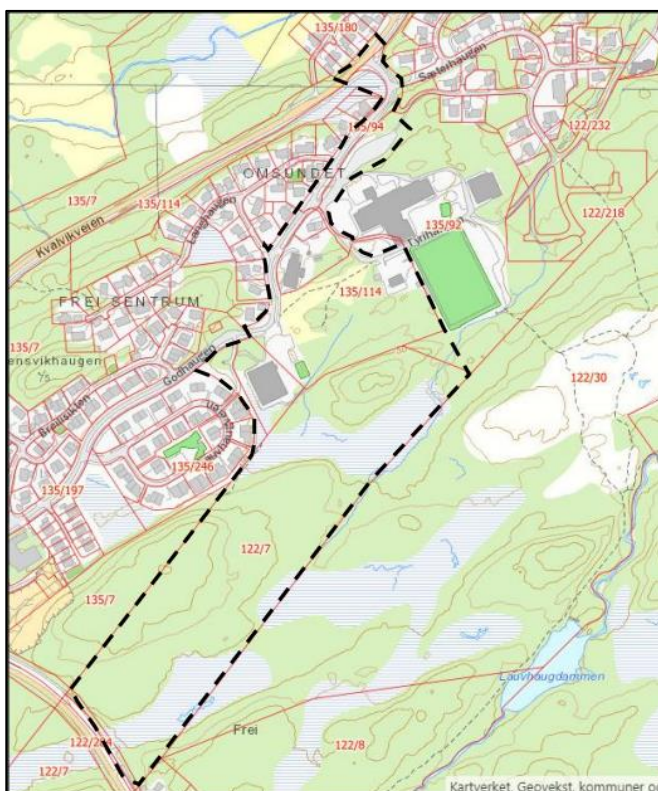
Det ble påvist lag og gjort funn av flint som gjorde at det ble opprettet et automatisk fredet kulturminne innenfor planområdet, fordelt på en lokalitet:

- Bosetning-aktivitetsområde, Godhaugen, ID 298629-0. Lokaliteten ble i ettertid avskrevet som et resultat av naturlige hendelser og er endret til ikke-fredet i Askeladden.

Av verdifulle kulturminner fra nyere tid ble det påvist et torvuttak.

2. Bakgrunn og formål med undersøkelsen

Bakgrunnen for denne arkeologiske registreringen er arbeid med detaljregulering for ny barneskole i Omsundet. Grunnlaget er at Kristiansund kommune ønsker å slå sammen barneskolene Rensvik og Bjerkelund. Opprinnelig strekte planområdet seg lengre sørvest, men ble avkortet til det presenterte område.

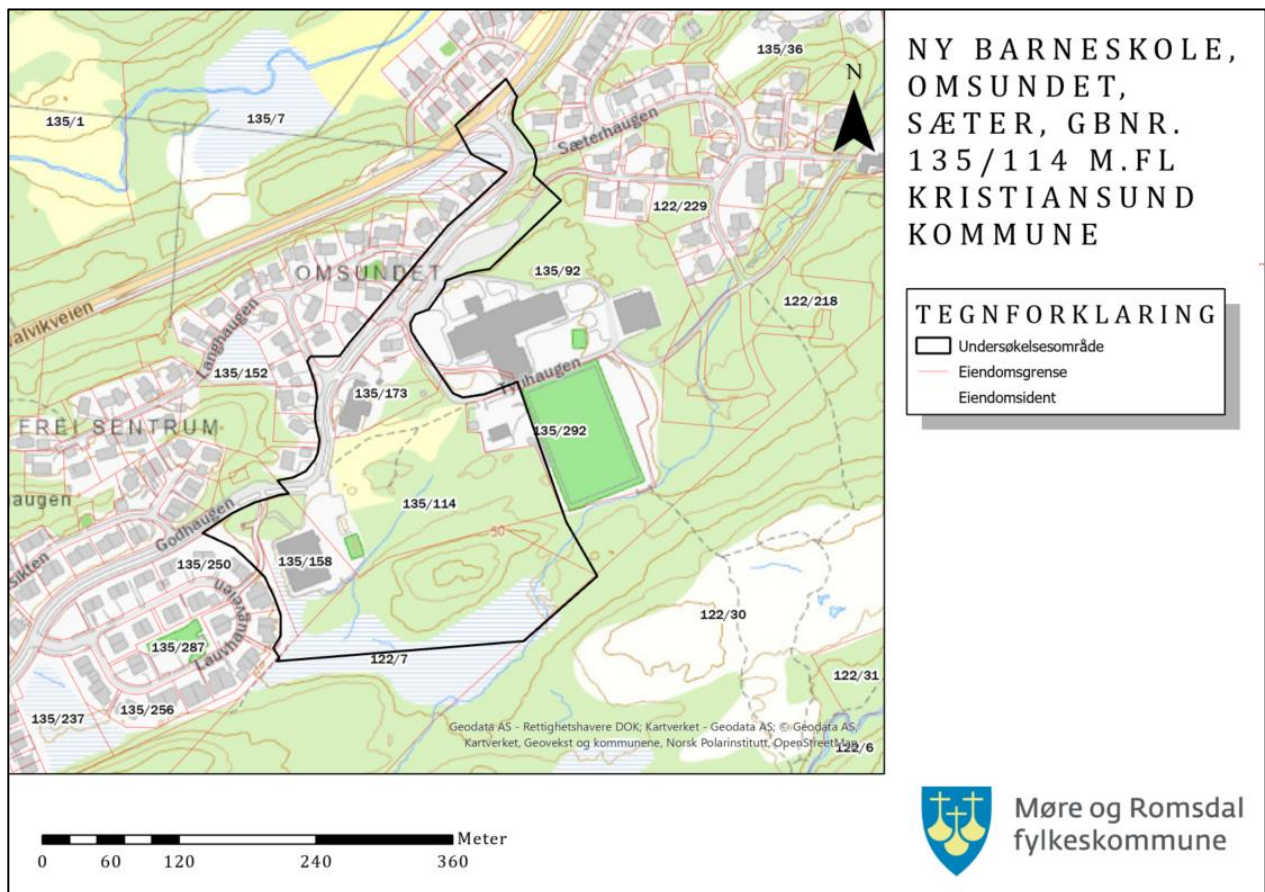
Figur 1: Opprinnelige planområde strekte seg lengre mot sørvest, men ble avkortet. Norconsult.

Før planarbeidet/tiltaket kunne godkjennes ble det stilt krav om arkeologisk registrering. Planområdet ligger i et område med rike funn fra særlig steinalder, og potensialet for å finne noe fra denne tiden var til stede (om enn lavt grunnet beliggenhet over havet). Det henvises til lokalitetene id 129668 og id 113136.

Formålet med registreringa var å undersøke forholdet mellom planarbeidet og eventuelle automatisk freda kulturminne, jf. § 9 i kulturminneloven av 9. juni 1978.

3. Området

Området som er undersøkt ligger på gården Sæter (gbnr. 135/ 114 med flere.), og 680 meter sørsørvest for Våttåbukta på øya Frei i Kristiansund kommune. Planområdet er ca. 71 mål og består av utmark med lyng, myr, berg og skog samt hus, veier og et mindre brakk jorde. Terrengtet er relativt kupert. Undergrunnen består av myr, sand, grus og berg. Planområdet har varierende høyde og ligger mellom 29–61 meter over havet. Delen som ble sett som høyest potensiale er i dag brakkland, tidligere dyrkamark, og ligger på rundt 43 meter over havet. Ifølge strandlinjekurvemodellen er den gunstigste høyden for å finne steinalder ca. 20 meter over havet. Det vil si at området ligger noe høyt.

Figur 2: Kart over planområdet. III. VH.

Figur 3: Gammelt jorde der det ble gjort funn. Mot nordøst. Foto VH.

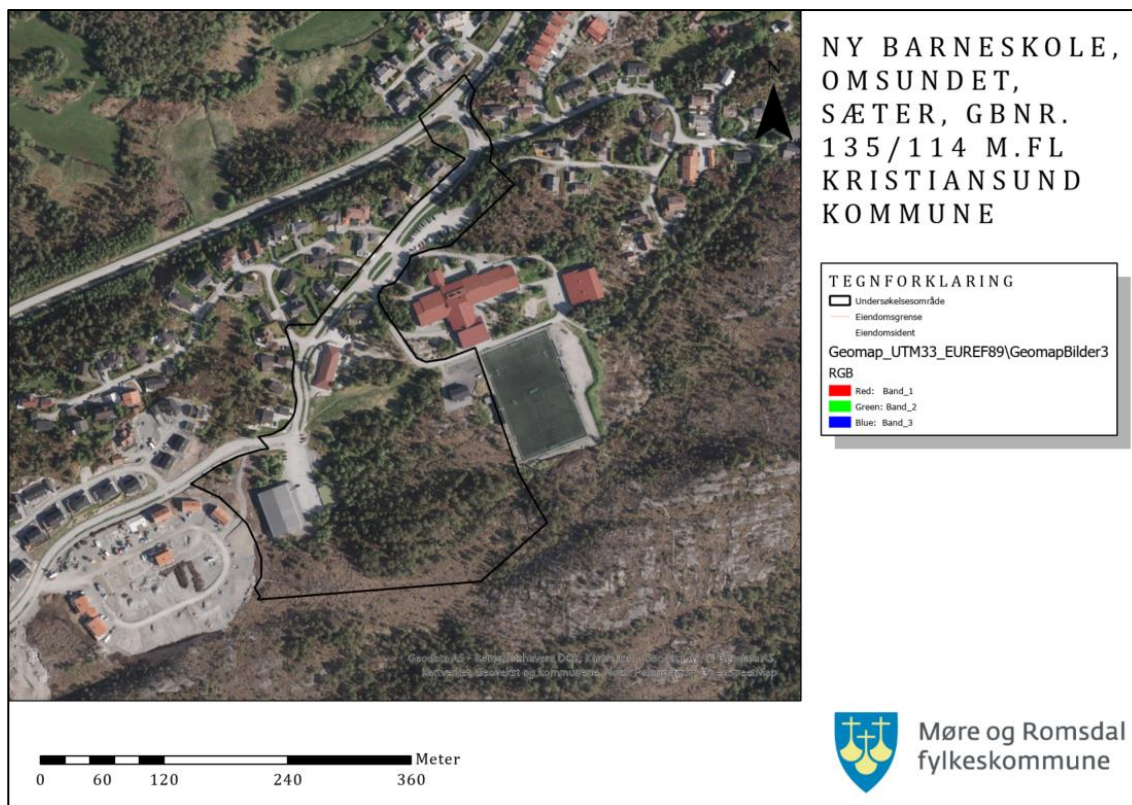
Figur 4: Fra den høyeste toppen i undersøkelsesområdet mot Våttåbukta. Mot nordøst. VH.

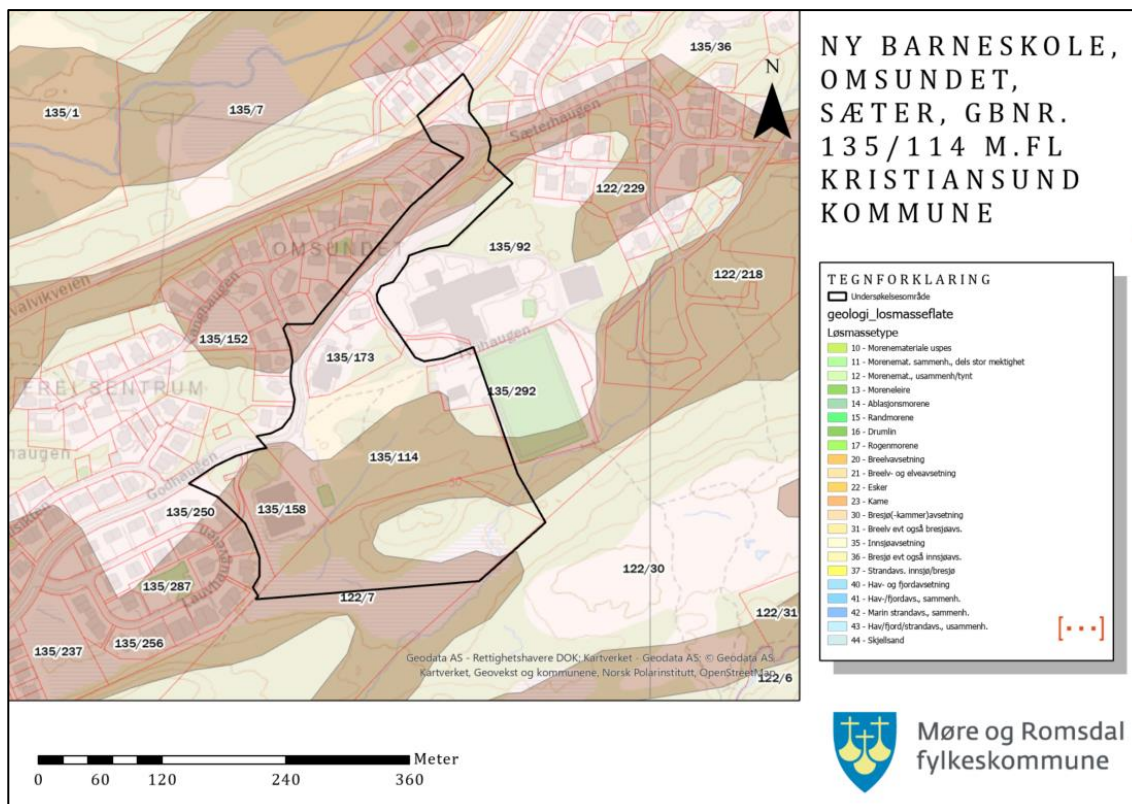
Figur 5: Stier i terrenget. Mot øst. Foto VH.

Figur 6: Området sør og sørøst for Freihallen er det våt myr. Mot nordvest. Foto VH.

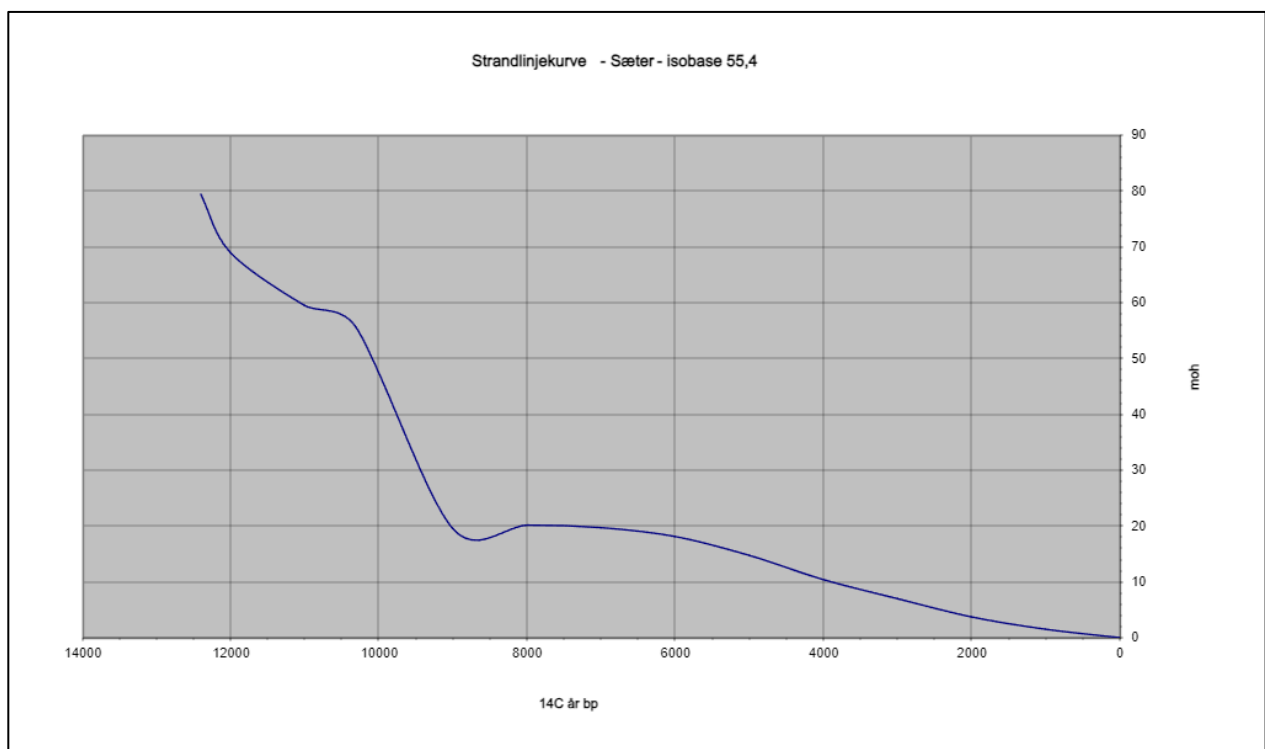
Figur 7: Flyfoto over planområdet. III. VH.

Figur 8: Undergunnen består av mye myr, torv, sand, og berg som stikker opp. En del er nedbygd. III. VH.

Som følge av havstigning (transgresjon) og landheving (regresjon) har havnivået endret seg gjennom hele forhistorien. Da isen begynte å smelte etter siste istid steg havet relativt raskt, men samtidig begynte også landet å heve seg på grunn av mindre trykk fra isen. Resultatet ble en påfølgende regresjon. I Møre og Romsdal ligger de førhistoriske strandlinjene derfor generelt høyere enn dagens havnivå, men utviklingen er forskjellig fra område til område.

David Simpson ved Bergen museum har utarbeidet et program som gjør det mulig å skrive ut lokale strandforskyvingsdiagram. Kurvene er basert på arbeid av Stein Bondevik, John Inge Svendsen og Jan Mangerud fra 1998. Om en forutsetter at fangstfolk i steinalderen bosatte seg nær sjøen, kan lokale strandlinjekurver både benyttes til å vurdere funnpotensial i et område og til å datere eventuelle funn.

Figur 9: Strandlinjekurve for Sæter, i Kristiansund kommune etter skjema utarbeidet av David N. Simpson, mars 2001 (jf. Svendsen & Mangerud 1987, Bondevik, Svendsen og Mangerud 1998).

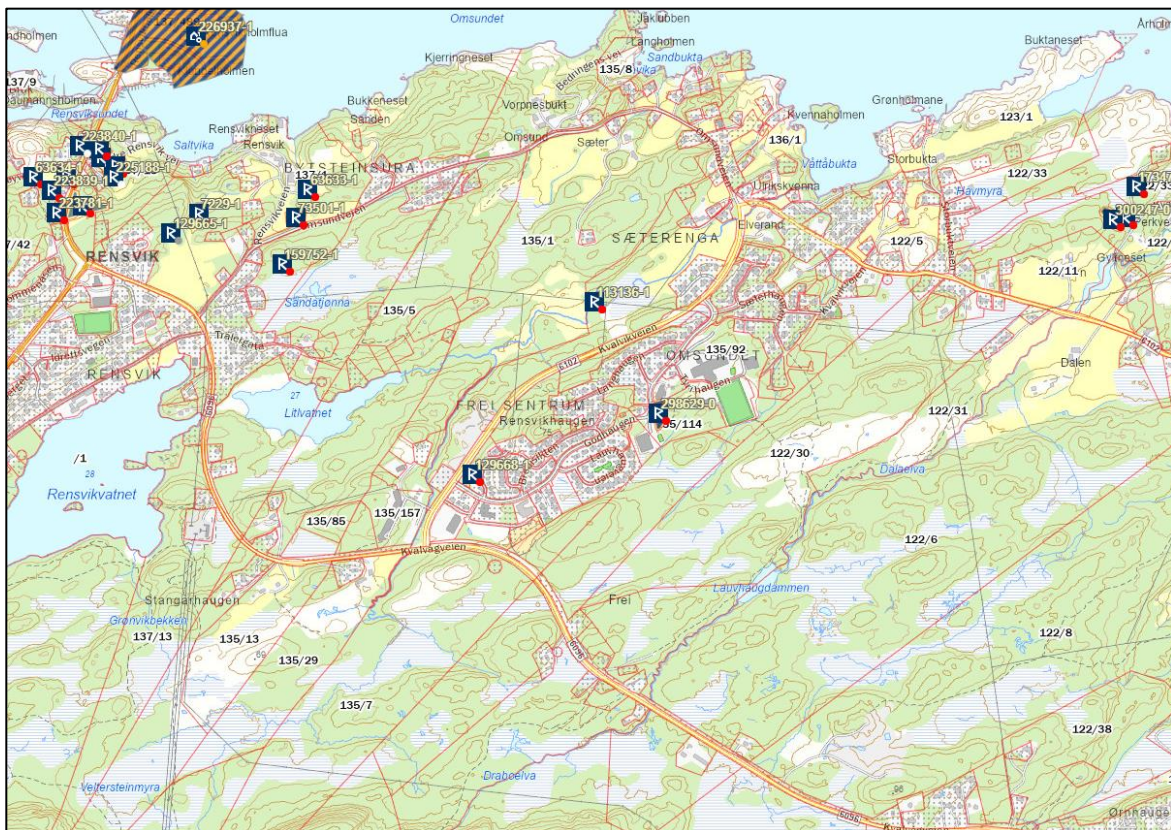
4. Kulturhistorisk riss

Navnet *Sæter* kan komme fra to forskjellige opphav. Det ene skriver seg fra at gården var seterbruk, men det andre er langt eldre og betyr sete for bofast mann. Seternavnene er like gamle som set-navnene. Fra matrikelgrunnet av 1661 nevnes det også at det er et sagbruk på gården (Hyldbakk 1972, s. 125).

4.1 Automatisk fredede kulturminner

En oversikt over fredede kulturminner kan du finne på www.kulturminnesok.no, eller som WMS-tjeneste i andre nettportaler (for eksempel www.gislink.no).

Det er funnet to lokaliteter fra før på gården *Sæter* (id 129668 og id 113136-1). Kulturminner fra steinalder dominerer i området og disse ligger relativt nært sjøen og lavere i terrenget. Lokalitetene id 129668 og id 113136-1 ligger noe i fra sjøen. Lokalitet id 113136-1 ligger perfekt til i forhold til strandlinjekurva for steinalder, som er 20 meter over havet, mens lokalitet id 129668 ligger noe høyt som ligger ca. 47 meter over havet. Legger merke til at det kan vært en vete, et varslingsbål, ved Våttåbukta.

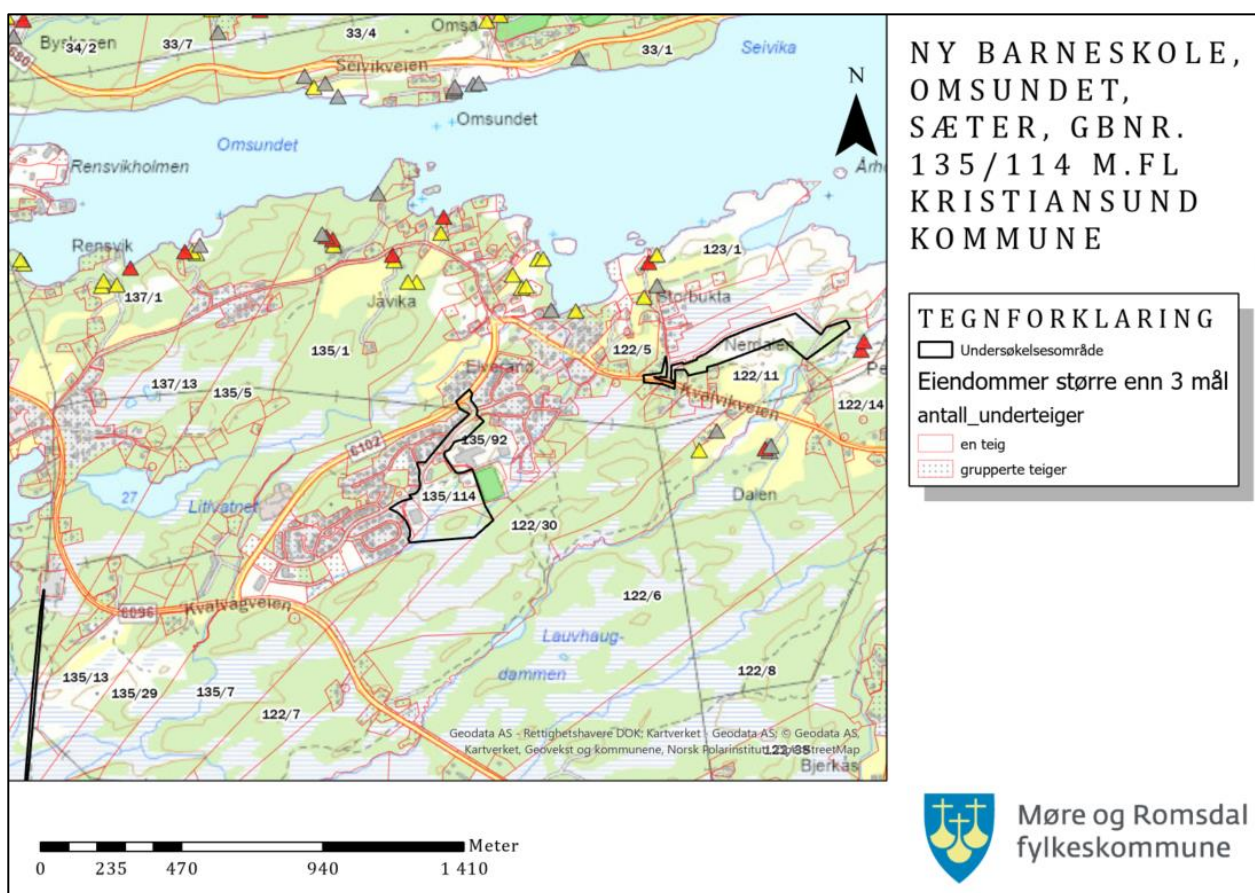

Figur 10: Området er rikt på automatisk fredede kulturminner. Kart Askeladden.

4.2 Nyere tids kulturminner

En oversikt over en del verneverdige bygninger og andre byggverk fra nyere tid er å finne i det såkalte SEFRAK-registeret. Dette er tilgjengelig som WMS-tjeneste, blant annet på www.gislink.no.

Ingen fredede bygninger eller SEFRAK-registrerte bygninger kommer i konflikt med reguleringsplanen.

Figur 11: Ingen SEFRAK-registrerte bygninger i planområdet. III. VH.

4.3 Løsfunn

En oversikt over gjenstander som er innlevert til museum er tilgjengelig på

<https://www.unimus.no>. En del av disse er også kartfestet og fotografert.

Det er funnet mye funn på Frei øya, men av løsfunn innenfor gården Sæter Gnr. 135 ser det ut til at det er noe sparsomt. 4 flintavslag datert til steinalder ble funnet ca. 470 meter vestsørvest for Freihallen. Trolig er det mer å finne lengre ned mot Våttåbukta, nordøst for planområdet.

Museum	MuseumNo	UNo	Gjenstand	Materiale	Form
VM	T21247	1	Avslag	flint	mikroavslag
VM	T21247	2	Avslag	flint	makroavslag
VM	T21247	3	Avslag	flint	medioavslag
VM	T21247	4	Avslag	flint	fragment

Figur 12: Skraper som er funnet på nabogården Rensvik gnr 137. Foto Ole Bjørn Pedersen, VM.

5. Strategi og metode

Strategi og metode ble valgt ut fra terreng, arealbruk og vegetasjon i området.

Først ble det valgt å ta en visuell overflateregistrering for å få overblikk og finne potensielle strukturer og egnede plasser å prøvestikke. Det ble i utgangspunktet tenkt at i dette prosjektet trengte man ikke å sjakte med maskin, men under prøvestikkinga ble det funnet mulige strukturer, så derfor ble det åpnet noen få og små sjakter for å se om det stemte.

5.1 Visuell overflateregistrering

Metoden innebærer at markoverflaten blir registrert for å påvise funn av tufter, gravminner, dyrkingsspor osv. Grunnen blir sondert ved hjelp av sonderingsbor, en ca. 1 meterlang metallstang der det er frest ut et spor som gjør det mulig å ta ut en profil av grunnen der en stikker. Ved mulige funn blir det gjerne åpnet en sjakt eller et prøvestikk for å påvise ildsteder, gulvnivå, dyrkingslag el. l., avgrense kulturminnene, og eventuelt ta ut kullprøver til datering.

5.2 Maskinell sjakting

Metoden innebærer at en benytter gravemaskin med flatt graveskjær/pusseskjær til forsiktig å skrape av det øverste matjordslaget. Spor etter blant annet ildsteder og stolpehull etter hus er ofte synlige i den sterile grunnen under. Sjaktene har en bredde på om lag 3 meter. Ved undersøking av større områder blir sjaktene lagt parallelt, med en innbyrdes avstand på om lag 10–15 meter.

5.3 Manuell prøvestikking

Metoden innebærer at en bruker spade og fjerner torva i et om lag 40 x 40 centimeter stort område. Massene blir gravd opp mekanisk, bømte for bømte, og såldet i såld med 4 mm maskevidde. Såldinga fjerner jord, sand o. l. og gjør det mulig å påvise steinredskaper som økser og pilspisser, eller avfall fra tilvirking av slike, som for eksempel flintavslag. Uttaksstedet for hvert bømmelag blir markert i profilen for hvert bømmelag, for

eventuelt å kunne relatere funn til riktig jordlag. Både positive og negative prøvestikk blir kartfestet, for slik å kunne avgrense eventuelle lokaliteter.

6. Undersøkelsen

Registreringsarbeidet ble utført av Carl Fredrik Wahr-Hansen Vemmestad 21.11.2022, Vegar Hyttebakk (feltleder) i perioden 02.05.2023– 11.05.2023 og utgjorde totalt 8 dagsverk. Maskinfører var Arnfinn Johnsen fra Olav Alvheim som stilte med en 5t tonns Kubota gravemaskin med rotortilt og en ca. 125 centimeter bred pusseskuff.

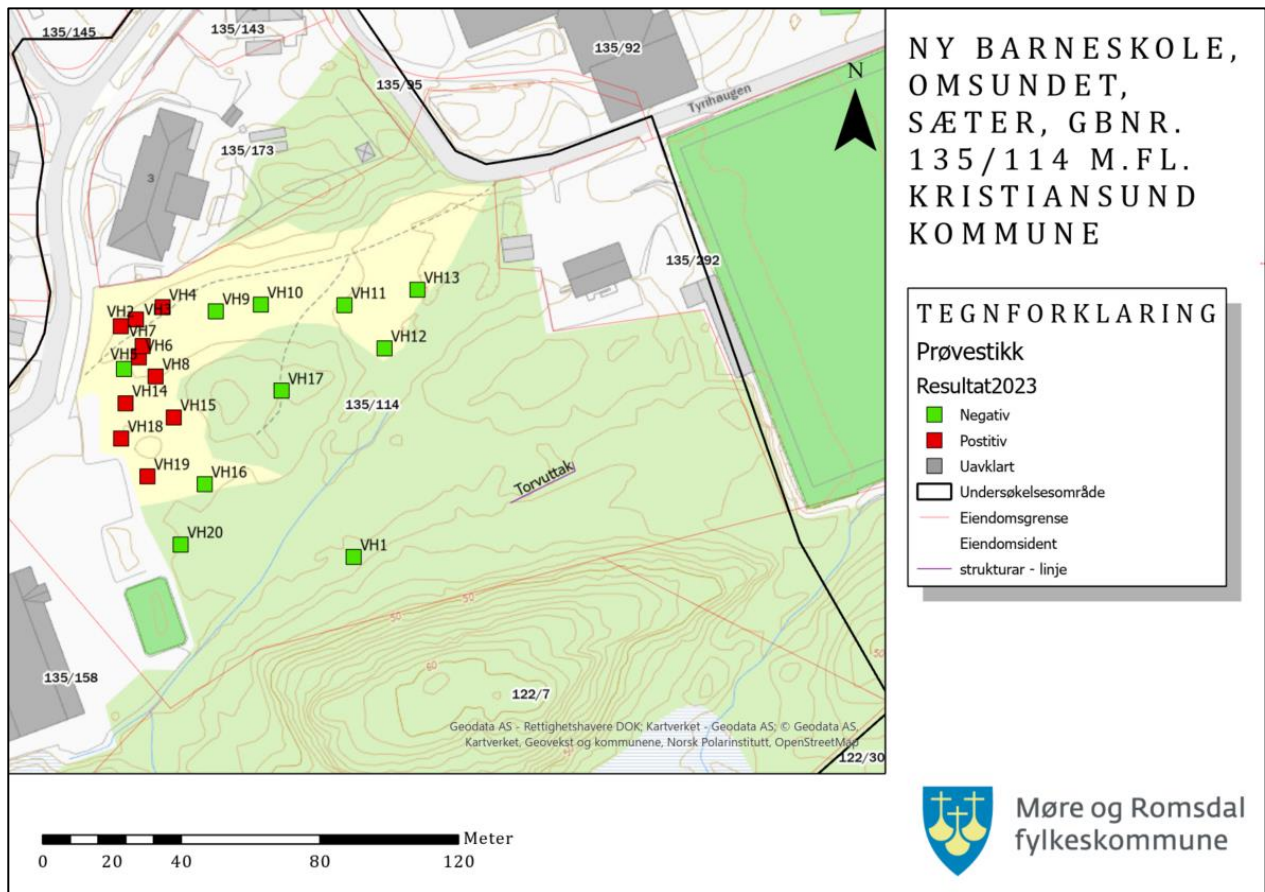
Været var stort sett overskyet og ga ingen utfordringer.

Figur 13: Det mest interessante området lå på et tidligere jorde. Mot nordøst. Foto VH.

6.1 Synlige strukturer

Det ble ikke påvist noen synlige kulturminner som er automatisk fredete og et som er vurdert til å være fra nyere tid. Ingen strukturer ble avskrevet som sannsynlige naturdannelser. Det nyere tids kulturminnet ble ikke lagt inn i askeladden.

Figur 14: Torvuttaket ble funnet i midtre østre del av undersøkelsesområdet. III. VH.

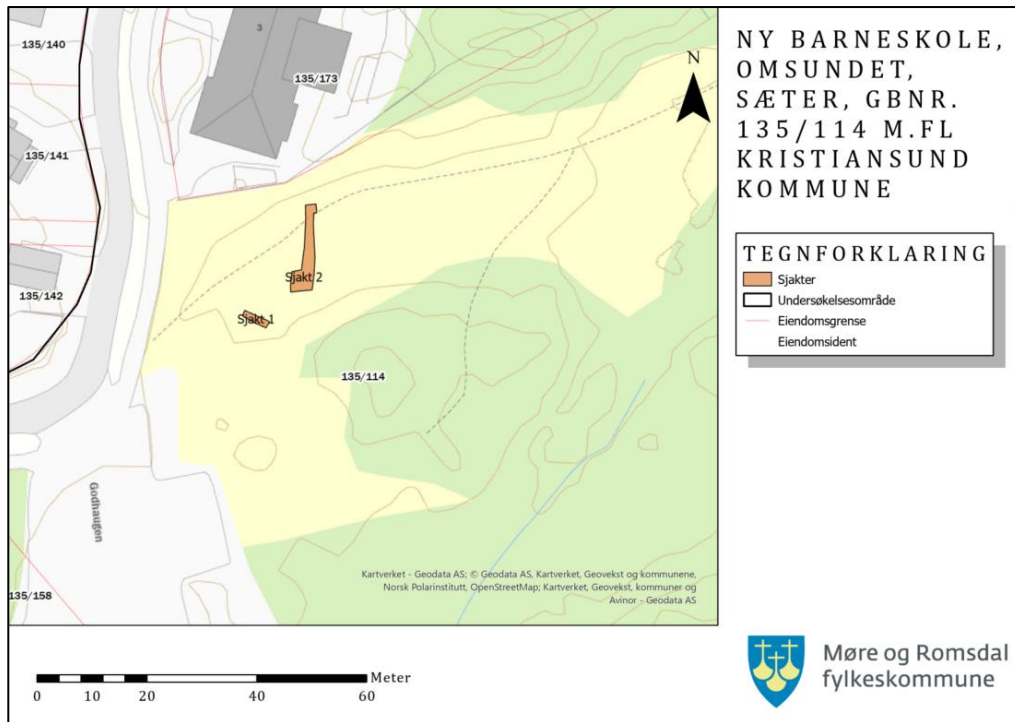
Str. nr.	Type	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	Torvuttak	Tydelige spor etter torvuttak. Mellom 0,7-1 m dype kanter. Kan omfatte et område på ca. 21x4 m ca. 30 m lengre nord mot skolen er berget flekket av og kanskje ble torva lagret der for tørking.		Nyere tid

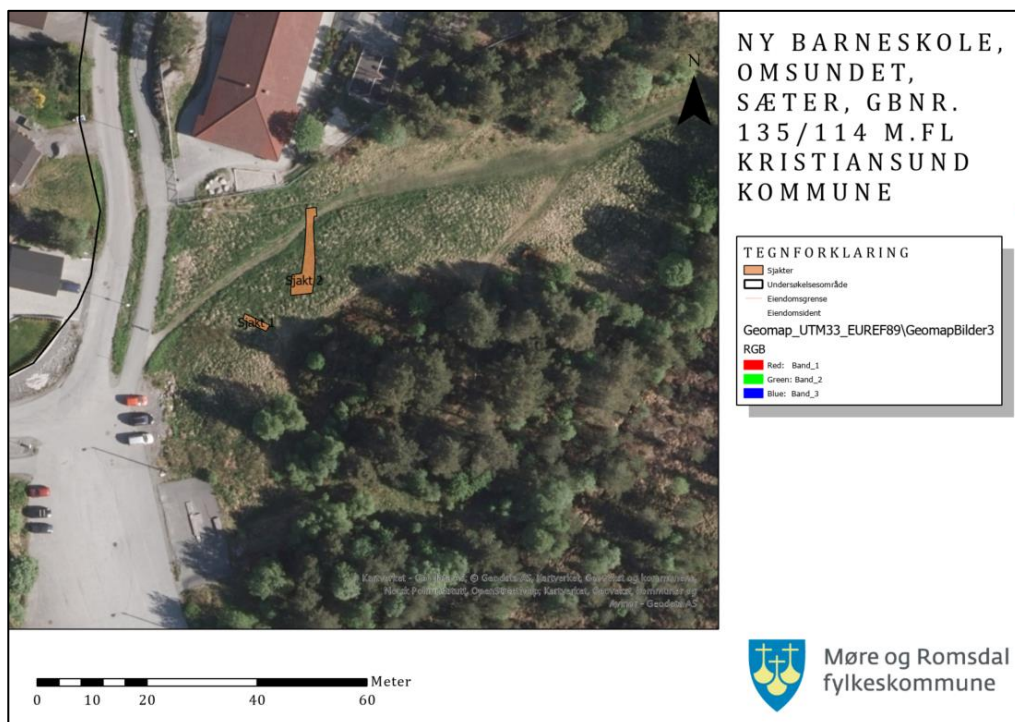
Figur 15: Uttak av torv i det østlige området. Mot vest. Foto VH.

6.2 Sjakter

Det ble totalt åpnet 2 sjakter med maskin innenfor planområdet. Disse ble lagt på gressområdet like nordøst for Freihallen. Dette for å se om de mulige strukturene som ble funnet ifm. prøvestikkene var automatisk fredede kulturminner.

Figur 16: Sjøktene med nummer. III. VH.

Figur 17: Flyfoto over sjøktene med nummer. III. VH.

Sjakt 1

Sjakta ble i felt tolket som *positiv*, og totalt ble det påvist 2 lag og 0 funn som ble tolket som automatisk fredede kulturminner. Det var antatt at disse to lagene var kulturlag, som så ut til å kunne relateres med lag 3 og 4 i sjakt 2.

Figur 18: Sjakt 1. Mot sørøst. Foto VH.

Figur 19: Profil av nordvestre sjaktevegg 1. Mot nordvest. Foto VH.

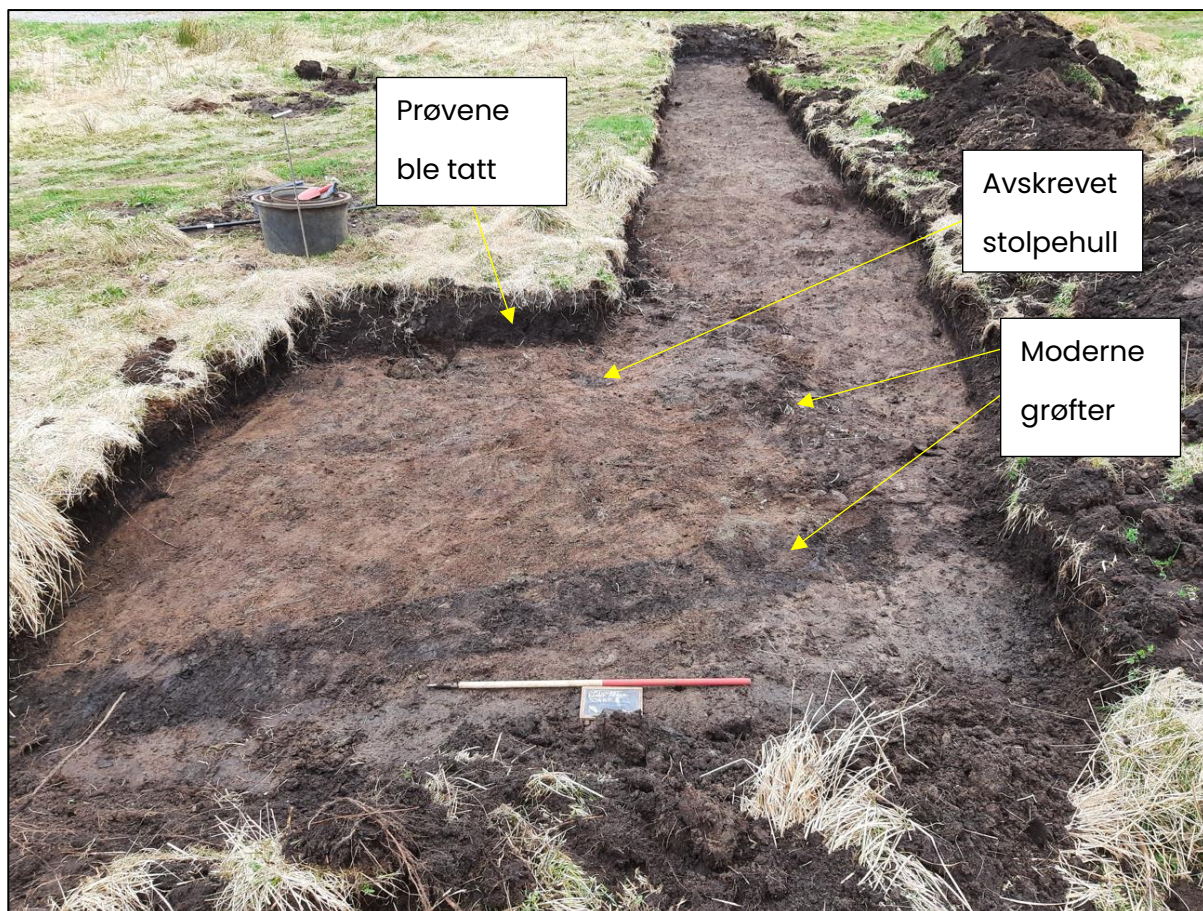
Lengde:	5m	Bredde: 1,3m Dybde: 36cm	Retning:	NV-SØ, flatt terreng
Lag nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	20cm	Torvholdig matjord der den er våtere i SØ.		
2	0-4cm	Mørkebrun torv med mye tremasse.		I NV, ingen lag 2.
3	4cm	Brun litt torvholdig silt.		
4	2cm	Svartgrå silt med kull.		Først tolket som trolig kulturlag. Kan være det samme laget som lag 3 i sjakt 2.
5	4cm	Brun silt med lite kull.		Kan være det samme laget som lag 4 i sjakt 2.
6	2cm	Gråbrun sand med småstein.		Gravde ikke mer fordi dette var funnførende lag. jfr. lag 5, sjakt 2.
Str. nr.	Type	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	Drenering	Moderne drenering i søndre del av sjakt.		

Sjakt 2

Sjakta ble i felt tolket som *positiv*, og totalt ble det påvist to kullholdige lag og et funnførende lag som ble tolket som automatisk fredede kulturminner. Lag 3 og 4 var kullholdig, og toppen av lag 5 var funnførende. Lag 3 ble datert til sein mesolitikum, 4938 – 4778 cal f.Kr., bjørk. Sannsynlig er lag 4 enda eldre og mulig kan funnene fra toppen av lag 5 være når lag 4 begynner å bygges opp. Lag 3 og 4 ble i felt tolket som kulturlag.

Figur 20: Sjakt 2. Mot nord. Foto VH.

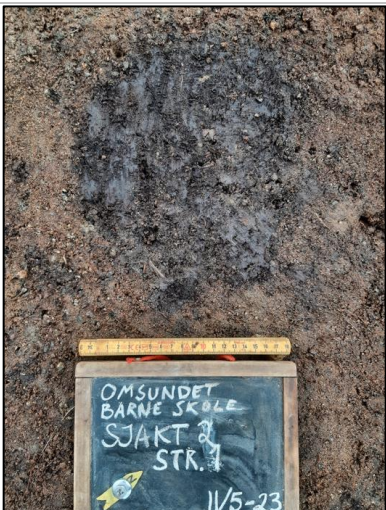

Figur 21: Sjakt 2 med forklaring. Mot: nord. Foto: VH.

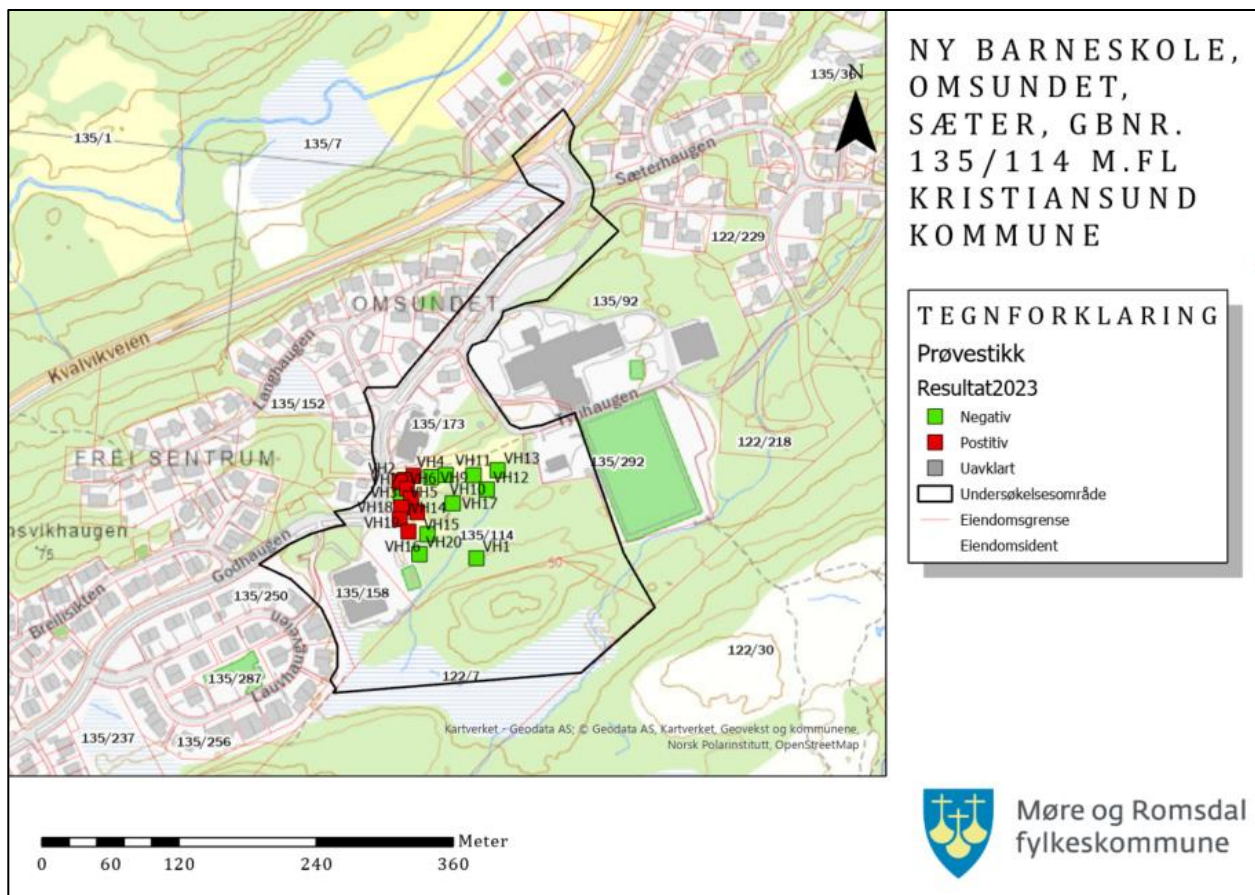
Figur 22: Deler av nordvestre profilvegg i sjakt 2. Mot: sørvest. Foto: VH.

Lengde:	16m	Bredde: 1,5–4m Dybde: 33cm	Retning:	N-S, på relativt flatt terreng.
Lag nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	20cm	Svartbrun torvholdig matjord.		
2	3cm	Brun humusholdig og torvholdig silt.		
3	3cm	Svart torvholdig silt m/ kull.	KP2 2023 VH	Først tolket som kulturlag, 4938 – 4778 cal f.Kr., bjørk. Noe av treverket var ikke helt forkullet. Kan være det samme lag som lag 4 i sjakt 1.
4	5cm	Gråbrun silt m/lite kull.	KP3 2023 VH	Veldig lite kull, men er trolig nok til en prøve. Først tolket som trolig kulturlag som er eldre enn lag 3. Ikke sendt inn.
5	2cm	Gråbrun sand med småstein og få større steiner, flint og gamle skjell ses i toppen av laget.		3 flint biter, natur. Skjellene var svarte og tynne. Det ble ikke gjort dypdykk med gravemaskin grunnet at lag 5 var funnførende. Trolig samme lag som lag 6 i sjakt 1.
Str. nr.	Type	Beskrivelse/kommentar	Prøve	Bilde

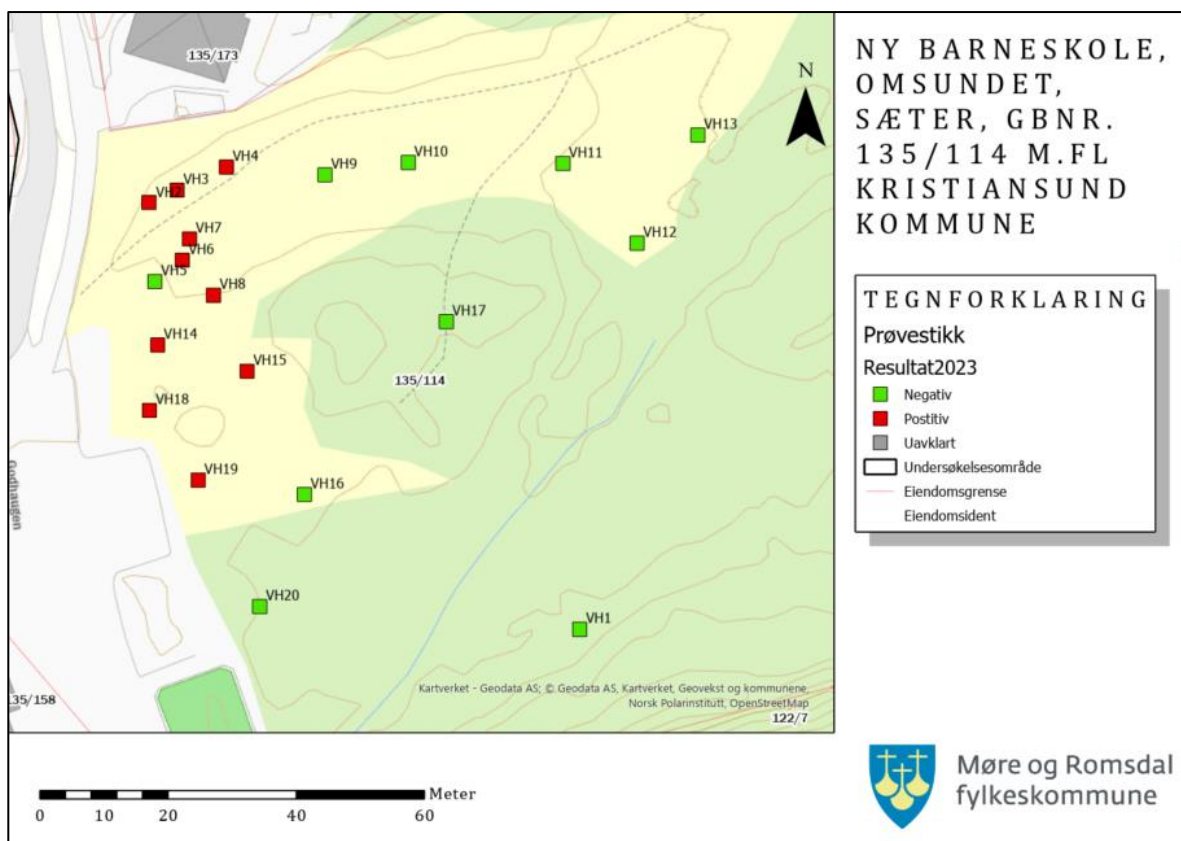
1	Avbekreftet stolpehull	Tolket først som mulig stolpehull. Plan, tilnærmet rund 27x26cm. Profil, avrundet i bunn, venstre og høyre side. En stein avgrenser på høyre side. 9cm dyp. Ble avskrevet som moderne, fant moderne keramikk i prøveposen. Massen bestod av svartlilla sandholdig silt, med kull. Noe lik masse som i str. 1, prøvestikk VH4.	S2SIKP1 (kassert, Fant moderne keramikk i prøven).	
2	Steinveit	Gråbrun sand med småstein med humus og stein.		Tolket som moderne.
3	Vassveit	Gråbrun sand med småstein med humus og stein.		Tolket som moderne.
Funn nr.	Type	Beskrivelse	Kontekst	Kommentar
x	Flint	1 mikrobi av flint. Med patina og er vannrullet.	Lag 5	Ble funnet på toppen av lag 5. Kassert.
x	Flint	2 mikrobiter av flint som er vannrullet og har patina.	Lag 5	Ble funnet på toppen av lag 5. Kassert.

6.3 Prøvestikk

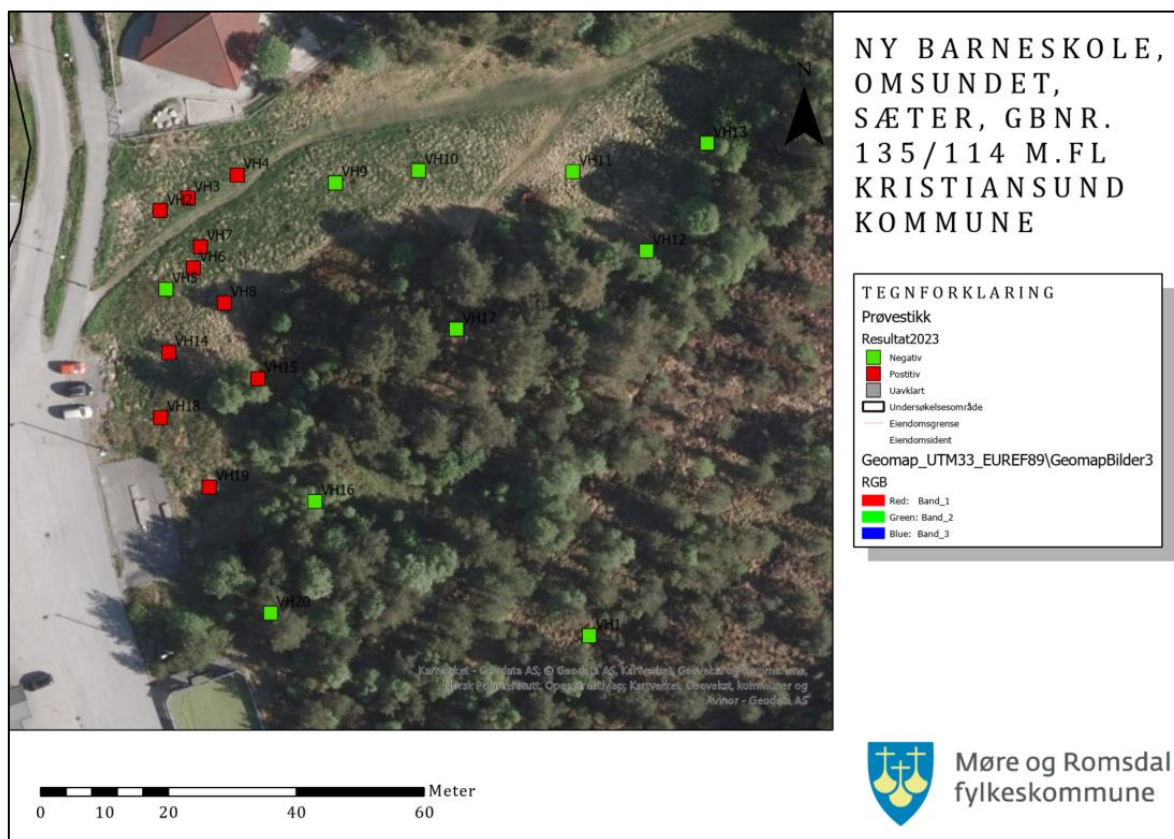
Det ble totalt gravd 20 prøvestikk innenfor planområdet. Av disse ble 10 tolket i felt som positive og 10 som negative. De prøvestikkene som ble tolket som positive var samlet mellom idrettshall og en barnehage på et tidligere jorde (brakkland). En del flint ble funnet, men mange ble vurdert til å ikke være bearbeidet av mennesker, og da tolket som natur. To grovselekteringer ble gjort på grunn av at noen var vanskelig å se hva som var bearbeidet av menneske eller ikke. For sikkerhetsskyld ble funn som var usikker sendt til vurdering hos NTNU Vitenskapsmuseet. Funn som ble tolket som natur eller moderne ble kassert.

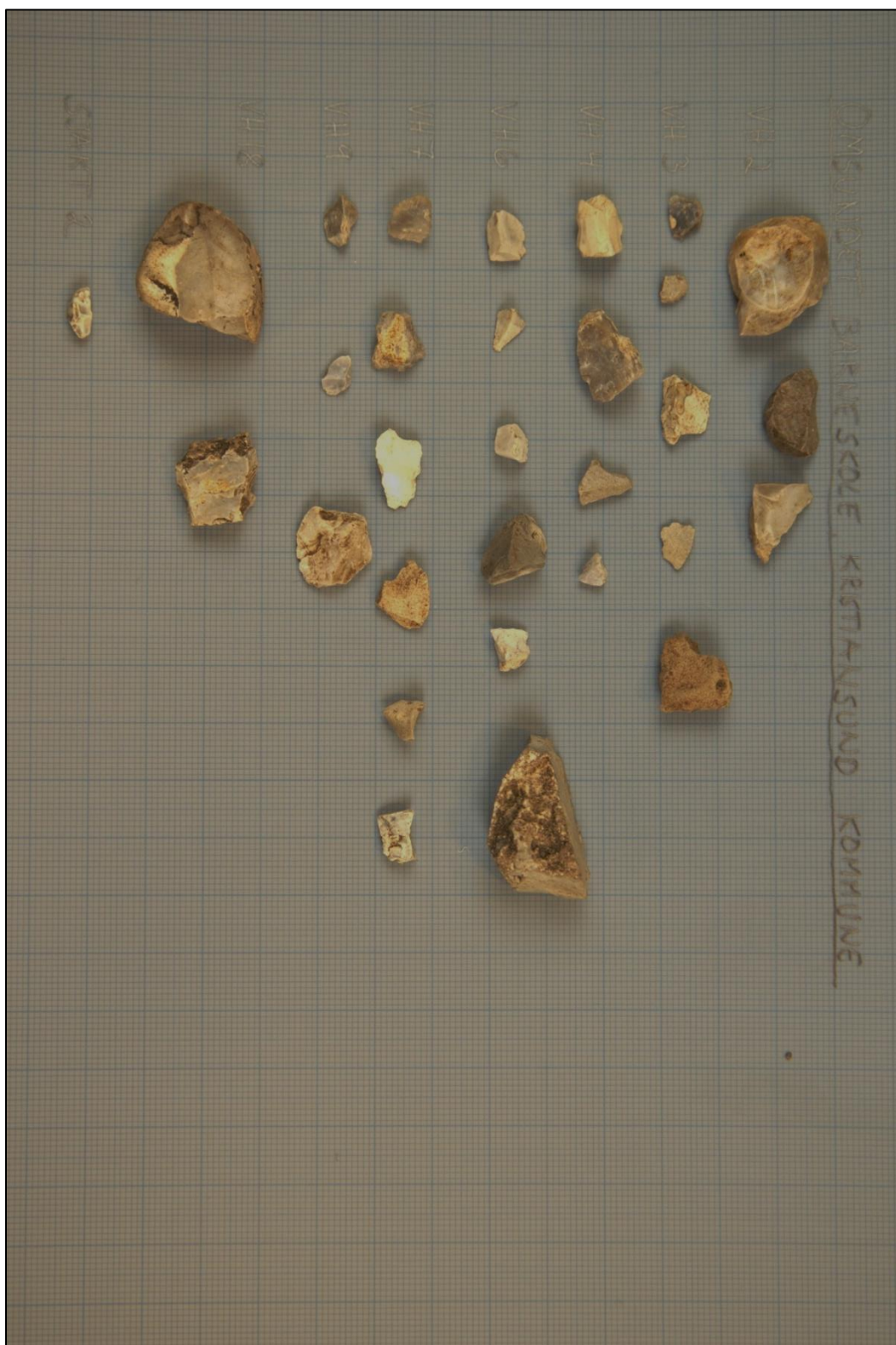
Figur 23: Kart over undersøkelsesområdet og alle prøvestikkene, med nummer. III. VH.

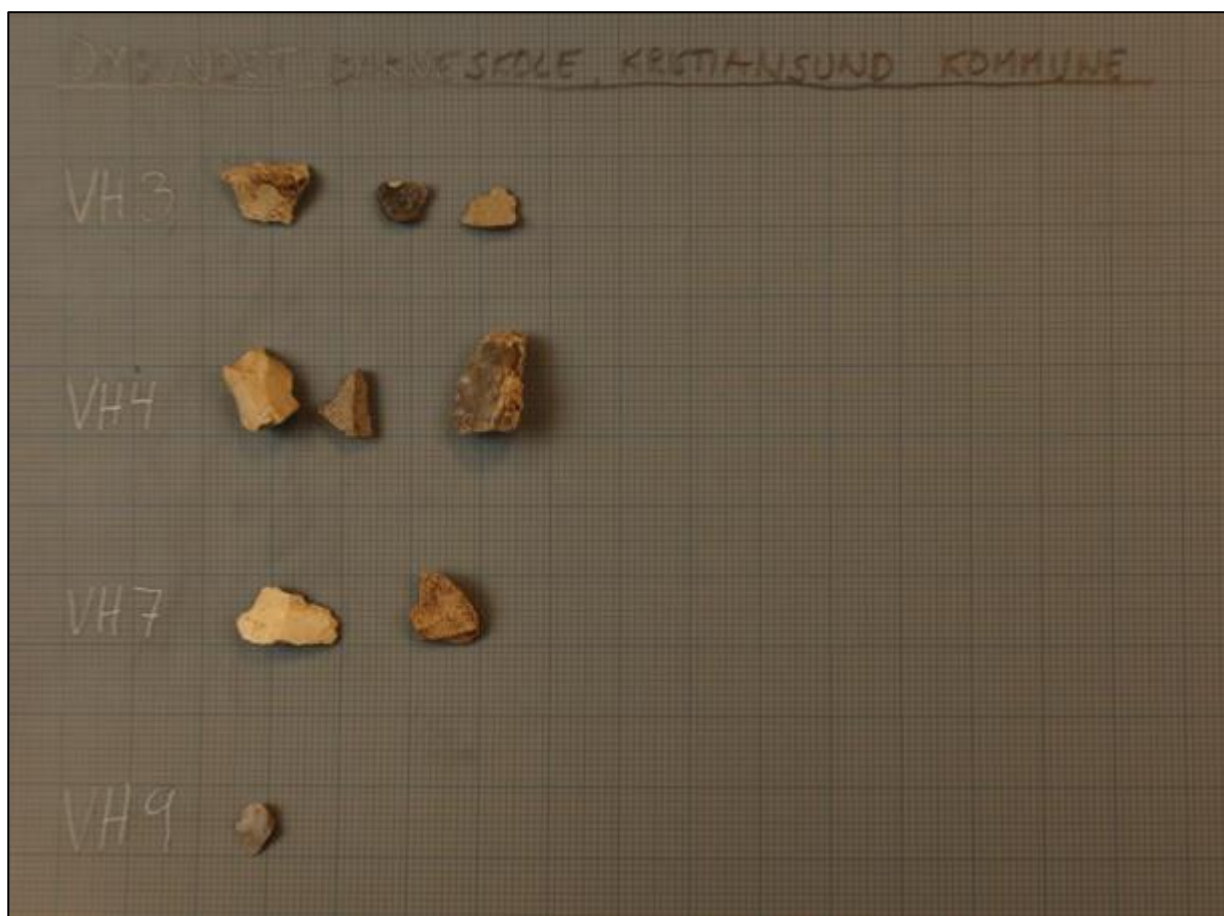
Figur 24: Figur 16: Detaljkart over alle prøvestikkene, med nummer. III. VH.

Figur 25: Flyfoto over alle prøvestikkene, med nummer. III. VH.

Figur 26: Funn som ble med til andre selektering. Foto VH.

Figur 27: Funn som ble med etter andre selektering. Foto VH.

Figur 28: Til venstre, mulig proximalende av ei flintflekke (F.1, VH3). Midten, mulig kjerne (F.4, VH4). Høyre, mulig fragment av slipt gjenstand (F. 5, VH4). Foto VH.

Etter en siste gjennomgang av flintfunnene av en tredje part, ble samtlige avskrevet som naturflint (ØWS).

Prøvestikk VH1

Prøvestikket var *negativt*, og det ble ikke gjort funn av lag eller gjenstander som er tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 29: Prøvestikk VH1. Mot nord. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: cm		
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	72cm	Våt torv med trerester.		
2	18cm	Grå grus med en del sand.		

Prøvestikk VH2

Prøvestikket ble i felt tolket som *positivt*, og totalt ble det påvist et kullholdige lag som ble tolket som automatisk fredet kulturminne.

Figur 30: Prøvestikk VH2. Mot øst. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: 45 cm		
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	20cm	Svartbrun torv/matjord.		
2	8cm	Mørkebrun torvholdig silt med noe organisk avfall.		
3	3cm	Mørkebrun torvholdig silt med kull.	VH2L3KPI	Kan være kulturlag, jfr. lag 3, sjakt 2.
4	8cm	Brungrå sand med småstein og flint.		Flinten ble funnet ca. 31-34cm.
5	14cm	brungrå sand.		

Funn nr.	Type	Råstoff	Beskrivelse	Kontekst	Kommentar
x	Bit	Flint	2 makro biter av flint. 1 svakt vannrullet.	Lag 4	Kassert. Lå ca. 31-34cm dypt.
x	Bit	Uvist	1 makro bit av uvisst materiale.	Lag 4	Kassert. Lå ca. 31-34cm dypt.

Prøvestikk VH3

Prøvestikket ble i felt tolket som *positivt*, og totalt ble det påvist tre funn/gjenstander som ble tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 31: Prøvestikk VH3. Mot nord. Foto VH.

Figur 32: Nedre del av prøvestikk VH3. Mot nord. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm	Bøttelag			Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: cm				
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar		
1	20cm	Svartbrun torv/matjord .				
2	5cm	Mørkebrun torvholdig silt med en jernspiker.				
3	4cm	Mørkebrun siltholdig sand med litt tremasse.	VH3L3KP1	Så ut til å være kull i felt, kunne ikke finne kull i kullprøva.		
4	12cm	Brungrå sand med småstein med flint.		Flinten lå i toppen av lag 4, Flinten ble funnet ca. 29-34cm dypt.		
5	>6cm	Brungrå sand.				
Funn nr.	Type	Råstoff	Beskrivelse	Kontekst	Kommentar	
1	Flekk fragment	Flint	Mulig 1 flekke fragment av flint. Proximal ende. Cortex ved bruddet.	Lag 4	Cortexen kan ha svekket den mulige flekken slik at bruddet er der det er. Ble funnet ca. 29-34cm dypt.	
2	Bit	Flint	1 makrobit av flint med patina og litt cortex. Svakt strandrullet.	Lag 4	Slagbule? Ble funnet ca. 29-34cm dypt.	
3	Bit	Uvist	1 Mikrobit av ukjent steintype. Kan ha antydning til slagbule.	Lag 4	Slagbule? Ble funnet ca. 29-34cm dypt.	

x	Bit	Flint	Mikrobit av flint.	Lag 4	Kassert. Ble funnet ca. 29-34cm dypt.
x	Bit	Flint	Makro bit av flint, med cortex. Strandflint.	Lag 4	Kassert. Ble funnet ca. 29-34cm dypt.
x	Spiker	Jern	Firkant, moderne.	Lag 2	Kassert. Ble funnet ca. 29-34cm dypt.

Prøvestikk VH4

Prøvestikket ble i felt tolket som *positivt*, og totalt ble det påvist et lag og tre funn/gjenstander som ble tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 33: Prøvestikk VH4. Mot øst. Foto VH.

Figur 34: Prøvestikk VH4. Struktur en i bunn. Mot øst. Foto VH.

Figur 35: Prøvestikk VH4. Plan, etter utvidelse. Struktur en i bunn. Mot nord. Foto VH.

Figur 36: Prøvestikk VH4. Profil etter utvidelse av prøvesticket. Struktur en i bunn. Mot nord. Foto VH.

Figur 37: Prøvestikk VH4. Etter snitting av struktur en. Mot nord. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
---------	-------	---------------	----------	---------------------------------

		Dybde: 32 cm			
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse		Prøve	Kommentar
1	20- 25cm	Svartbrun torv/matjord,			Mindre enn en nevestor betongklump ca. 17cm dypt.
2	5-15cm	Brun og brungrå torvholdig silt som er ujevn i toppen, med kullinser i.		VH4L2KPI	Kullprøve fra lag 2, ikke alt treverk er forkullet. Mulig struktur, 28cm lang, 14brei, ca. 11 dyp, spiss i bunn. Ser ut som at den stopper mot en stein. Mørkelillabrun svakt sandholdig og litt humusholdig silt med tremasse og litt kull. Noe lik masse som i str. 1 sjakt 2. Trolig moderne.
3	>10cm	Brun grå sand med småstein, kompakt.			Flint funnet helt i toppen av laget, ca. 35-40cm dypt.
Funn nr.	Type	Råstoff	Beskrivelse	Kontekst	Kommentar
4	Kjerne	Flint	Mulig kjerne av flint. 13x11x9mm. Patina og vannrullet	Lag 3	Lå i toppen av lag 3. Kan være trykkteknikk.
5	Bit	Flint	Makrobit av flint som er svakt vannrullet.	Lag 3	Fragment av slipt gjenstand ? Chert? Lå i toppen av lag 3, ca. 35-40cm dypt.
6	Avslag	Flint	Mulig makro avslag av flint med cortex som har mulig slagbule.	Lag 3	Lå i toppen av lag 3 ca. 35-40cm dypt.
x	Bit	Flint	Mikrobit av flint som er svakt vannrullet, med litt patina.	Lag 3	Kassert. Lå i toppen av lag 3 ca. 35-40cm dypt..

Sendte bilde og video til steinarkeolog Magnus Holen og drøftet den mulige kjernen med ham. Ut fra det han kunne se, kan det være en liten kjerne der det er brukt pressteknikk. Den mulige kjernen ble senere avskrevet som naturflint.

Prøvestikk VH5

Prøvestikket var *negativt*, og det ble ikke gjort funn av lag eller gjenstander som er tolket som automatisk fredede kulturminner. Traff på ei steinveite.

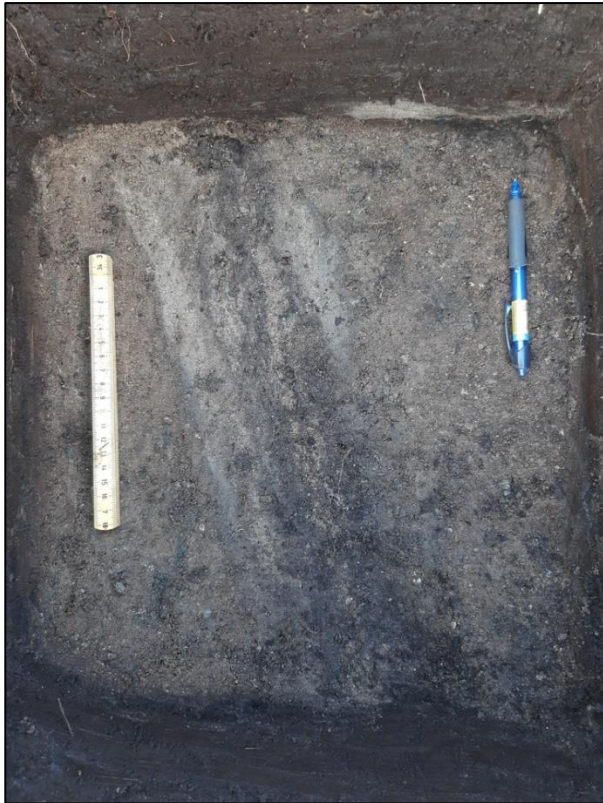

Figur 38: Prøvestikk VH5. Mot vest. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: cm		
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	22cm	Torvholdig og litt sandholdig matjord.		
2	8cm	Brun siltholdig torv. Stein i botn som viste seg å være et steinveite.		

Prøvestikk VH6

Prøvestikket ble i felt tolket som *positivt*, og det ble påvist et lag som ble tolket som automatisk fredede kulturminne. Dette laget ble datert til 4938 - 4778 cal f.Kr., ved hjelp av kull fra bjørk, og ble i utgangspunktet tolket som kulturlag. Samme lag som lag tre i sjakt to.

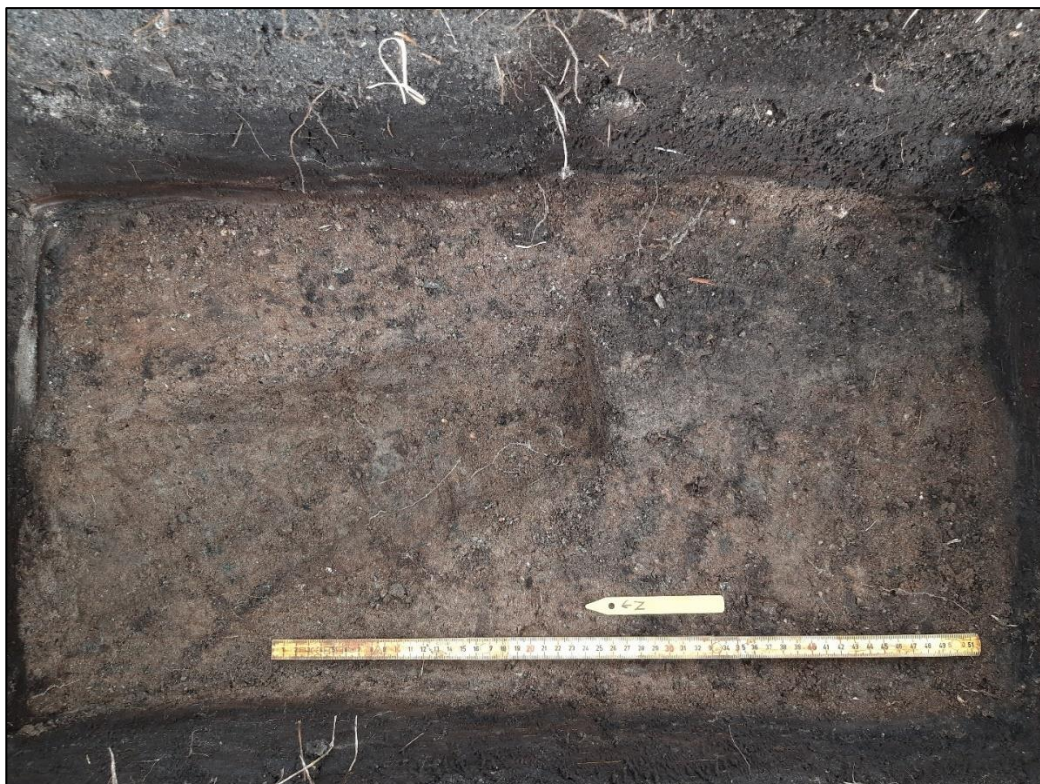
Figur 39: Prøvestikk VH6 plan. Struktur en i bunn. Trolig rest etter trestokk. Mot: Nord. Foto: VH.

Figur 40: Prøvestikk VH4. Struktur en i botn er formgravd. Mot nord. Foto VH.

Figur 41: Prøvestikk VH6. profil etter utvidelse av prøvestikket. Struktur 1 i bunn. Mot øst. Foto VH.

Figur 42: Prøvestikk VH6, plan. Trolig rest etter trestokk som har ligget i sanda. Mot: øst. Foto: VH.

Figur 43: Prøvetaking av lag 4 i prøvestikk VH6. Penna peker på uttak av kullprøve. Mot: nord. Foto: VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: 38cm		
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	18cm	Torvholdig og litt sandholdig matjord, grå sandlinse på ca. 2cm ses noen steder i bunn.		
2	5cm	Mørkebrun torvholdig silt.		
3	2cm	Grå sand noen steder		
4	3cm	Mørkebrun torvholdig silt m/kull.	KP6 2023 VH	Kulturlag. 4938 - 4778 cal f.Kr., bjørk.
5	>7cm	Brun grå sand med småstein og flint i toppen.		Ei grøft ses i bunn 12x47<cm som er avrundet i bunn. Nordsiden er 5 cm dyp og sørsiden er 8 cm dyp. Iblandet sand og brun torv og litt kull. Ble i etterarbeidet tolket som trolig avtrykk etter en

					stokk som har råtnet. Relativt store kullbiter og mye kull i forhold til prøvemengden fra lag 5. Flinten funnet ca. 28-30cm dypt.
Funn nr.	Type	Råstoff	Beskrivelse	Kontekst	Kommentar
x	Bit	Flint	5 biter flint. 4 mulig mikrobit med patina hvorav 3 er vannrullet. 1 bit makrobit som er svakt vannrullet og med cortex.	Lag 5	Kassert. Funnet ca. 28-30cm dypt.
x	Bit	Bergart	1 makrobit av bergart (chert?).	Lag 5	Kassert. Funnet ca. 28-30cm dypt.

Prøvestikk VH7

Prøvestikket ble i felt tolket som *positivt*, og totalt ble det påvist 2 lag og et funn/gjenstander og som ble tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 44: Prøvestikk VH7. Mot vest. Foto VH.

Figur 45: Botn av prøvestikk VH7. Mot vest. Foto VH.

Figur 46: Plan av prøvestikk VH7, med mulig staurhull Mot vest. Foto VH.

Figur 47: Plan av prøvestikk VH7, med mulig staurhull som er tømt. Mot vest. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm		Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: 38 cm			
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse		Prøve	Kommentar
1	15cm	Mørkebrun torv.			
2	6cm	Brun torvholdig silt			
3	1cm	Kull med svartbrun silt.			Trolig kulturlag.
4	4cm	Gråbrun svakt sandholdig silt med få kullbiter.			Trolig kulturlag.
5	4cm	Brungrå sand med småstein og funn.			Funnene lå i toppen av laget. Mulig staurhull gikk gjennom toppen av lag 5 og ned 4cm i den. Avrundet botn. Flint funnet i toppen av lag 5, 26 cm dypt. To kan være bearbeid.
6	8cm	Brungrå sand.			
Funn nr.	Type	Råstoff	Beskrivelse	Kontekst	Kommentar
7	Bit/avslag	Flint	2 medio flintbiter. 1 med patina, 1 delvis patina. 2 litt	Lag 5	Lå ca. 26cm dypt.

			vannrullet. 2 ser ut til å ha slagbule.		
x	Bit	Flint	3 flintbiter. 1 medio, 2 mikro biter. 2 med patina, hvorav 1 med cortex. 1 av dårlig flint kvalitet.	Lag 5	Kassert. Lå ca. 26cm dypt.
x	Bit	Bergkrystall	Mikrobit av bergkrystall.	Lag 5	Kassert. Kan ikke se spor etter å ha biltt slått, men var ikke vannrullet.

Prøvestikk VH8

Prøvestikket ble i felt tolket som *positivt*, og totalt ble det påvist to lag som ble tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 48: Prøvestikk VH8. Mot øst. Foto VH.

Figur 49: Bunn av prøvestikk VH8. Mot øst. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: 34 cm		
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	15cm	Våt torv.		
2	9cm	Gråbrun litt siltholdig torv med en del små biter av tre.		
3	8cm	Mørkebrun torvholdig silt med litt kull.	VH8L3KP1	Ikke tatt vare på.
4	2cm	Svart silt med mye kull. Berg under.	VH8L4KP1	Ikke tatt vare på.

Prøvestikk VH9

Prøvestikket var *negativt*, og det ble ikke gjort funn av lag eller gjenstander som er tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 50: Prøvestikk VH9. Mot nord. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: cm		
Lag Nr.	Tykkelse	Bskrivelse	Prøve	Kommentar
1	15cm	Mørkebrun torv.		
2	6cm	Fast brun torv.		
3	1cm	Svart silt med mye små biter av stein som ligner på kull.		
4	5cm	Gråbrun fet silt der man kan se lommer av brun fet silt i bunn.		
5	6cm	Grå sand med litt småstein og 2 strandflint.		Ingen flint var bearbeidet. Alle kassert.
6	2cm	Fin grå sand		

Prøvestikk VH10

Prøvestikket var *negativt*, og det ble ikke gjort funn av lag eller gjenstander som er tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 51: Prøvestikk VH10. Mot nord. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm		Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: cm			
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse		Prøve	Kommentar
1	20cm	Mørkebrun torv.			
2	4cm	Fast brun torv.			
3	2cm	Svart silt med mye små biter av tremasse.			Porselen
4	3cm	Brun fet silt.			
5	4cm	Grå sand med litt småstein.			
6	5cm	Fin grå sand.			
Funn nr.	Type	Råstoff	Beskrivelse	Kontekst	Kommentar
x	Keramikk fragment	Porselen	Moderne.	Lag 3	Trolig 1900-tallet. Kassert.

Prøvestikk VH11

Prøvestikket var *negativt*, og det ble ikke gjort funn av lag eller gjenstander som er tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 52: Prøvestikk VH11. Mot nordvest. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm		Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: 43cm			
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse		Prøve	Kommentar
1	35cm	Svartbrun og brun torv med to biter av ei glassflaske.			
2	4cm	Gråbrun svakt silholdig sand.			
3	4cm	Gråbrunlilla sand med småstein.			
Funn nr.	Type	Råstoff	Beskrivelse	Kontekst	Kommentar
1	Flaske	Glass	Moderne	Lag 1	Ca. 30cm dypt, nedre del av lag 1.

Prøvestikk VH12

Prøvestikket var *negativt*, og det ble ikke gjort funn av lag eller gjenstander som er tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 53: Prøvestikk VH12. Mot nordvest. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 60 cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: 54cm		Tatt i kanten av ei grøft.
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	24cm	Torvholdig matjord.		
2	23cm	Brun og mørkebrun torv.		
3	7cm	Gråbrunlilla sand med småstein og noen få nevestore.		

Prøvestikk VH13

Prøvestikket var *negativt*, og det ble ikke gjort funn av lag eller gjenstander som er tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 54: Prøvestikk VH13. Mot vest. Foto VH.

Figur 55: Nærbilde av prøvestikk VH13. Mot vest. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: 68 cm		
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	30cm	Mørkebrun torvholdig matjord.		
2	30cm	Brun gog mørkebrun torv med en del nedbrutt vekster.		
3	8cm	Grå sand med lite småstein.		

Prøvestikk VH14

Prøvestikket ble i felt tolket som *positivt*, og totalt ble det påvist et lag som ble tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 56: Prøvestikk VH14, plan. Mye treverk i stikket. Mot vest. Foto VH.

Figur 57: Prøvestikk VH14, etter å kommet til sanda. Mot øst. Foto VH.

Lengde:	100 cm	Bredde: 60cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: 51cm		
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	15cm	Relativt våt torv, dyrkamark.		
2	22cm	Mørkebrun torv m/mye kvister og litt never/bark.		Mye trematerialer i lag 2 (ikke påvist noe som er tilvirket.
3	4cm	Svartbrun torvholdig og litt sandholdig silt m/ kull.	VH14L3KP1	Kassert, ikke prioritert.
4	2cm	Brungrå torvholdig og sandholdig silt.		
5	8cm	Gråbrun fin sand m/noen få steiner		

Prøvestikk VH15

Prøvestikket ble i felt tolket som *positivt*, og totalt ble det påvist et lag som ble tolket som automatisk fredet kulturminne.

Figur 58: Prøvestikk VH15. Mot øst. Foto VH.

Figur 59: Prøvestikk VH15. Kullprøva ble tatt i lag 3 (rett over berg) som viste mye kull. Trestokken er tolket som natur. Mot sørøst. Foto: VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm Dybde: 37cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	20cm	Mørkebrun humusholdig torv.		
2	15cm	Svartbrun torvholdig og hummusholdig silt med tremateriale.		Trestokk ble tolket som natur.
3	2cm	Svartbrun siltholdig og torvholdig sand med mye kull. Berg under.	VH15L3KP1	Relativt mye kull.

Prøvestikk VH16

Prøvestikket var *negativt*, og det ble ikke gjort funn av lag eller gjenstander som er tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 60: Prøvestikk VH16. Mot øst. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: 28cm		
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	10cm	Brun humusholdig torv.		
2	18cm	Mørkebrun humusholdig torv. Berg under.		

Prøvestikk VH17

Prøvestikket var *negativt*, og det ble ikke gjort funn av lag eller gjenstander som er tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 61: Prøvestikk VH17. Mot øst. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm Dybde: 35cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	12cm	Brunrød torv.		
2	17cm	Mørkebrun og brun svakt humusholdig torv.		
3	6cm	Brungrå hard siltholdig sand. Berg under.		Biter av stein i lag 3 som lignet på kull.

Prøvestikk VH18

Prøvestikket ble i felt tolket som *positivt*, og totalt ble det påvist et lag som ble tolket som automatisk fredet kulturminne.

Figur 62: Prøvestikk VH18. Mot vest. Foto VH.

Figur 63: Bunn av prøvestikk VH18. Mot vest. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm		Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
		Dybde: 35cm			
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse		Prøve	Kommentar
1	20cm	Mørkebrun torvholdig matjord.			Ingen påvist sikker bearbeidet flint. Funnet mellom ca. 26-31cm dypt.
2	5cm	Brun torvholdig silt.			
3	1cm	Svart silt med kull.			
4	9cm	Grå sand med småstein og flint.			Flint i toppen av laget.
Funn nr.	Type	Råstoff	Beskrivelse	Kontekst	Kommentar
1	Biter	Flint	2 makrobiter av flint med cortex, hvorav 1 strandflint.	Lag 4	Kassert. Lå 26-28cm dypt.

Prøvestikk VH19

Prøvestikket ble i felt tolket som *positivt*, og totalt ble det påvist et lag som ble tolket som automatisk fredet kulturminne.

Figur 64: Prøvestikk VH19. Mot øst. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm Dybde: 48 cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	30cm	Våt humusholdig torv.		
2	7cm	Grå sand med kull.		Trolig kulturlag.
3	11cm	Brun fin sand.		

Prøvestikk VH20

Prøvestikket var *negativt*, og det ble ikke gjort funn av lag eller gjenstander som er tolket som automatisk fredede kulturminner.

Figur 65: Prøvestikk VH20. Mot øst. Foto VH.

Lengde:	40 cm	Bredde: 40 cm Dybde: 55cm	Bøttelag	Lagene ble soldet hver for seg.
Lag Nr.	Tykkelse	Beskrivelse	Prøve	Kommentar
1	30cm	Humusholdig torv.		
2	20cm	Brungrå torvholdig silt		
3	5cm	Grå sand med småstein. Berg under.		

6.4 Dokumentasjon

Kulturminner, funn, sjakter og prøvestikk ble fotografert og kartfestet. Det ble benyttet kameraet på Samsung Galaxy X Cover Pro mobiltelefon, og tatt 12 bilder (se vedlegg 1). Bildene er sortert, merket og arkivert ved bruk av Fotostation.

Kartfestingen ble gjort av Vegar Hyttebakk, ved bruk av Altus CPOS, og bearbeidet ved hjelp av ArcGIS Pro. Alle tegningene er også rentegnet, georeferert og vektorisert, som grunnlag for innlegging i kulturminnedatabasen Askeladden.

Totalt ble det tatt 10 kullprøver. Av disse er 2 sendt til treartsbestemmelse og ^{14}C -datering (vedlegg 2 og 3).

7. Resultat

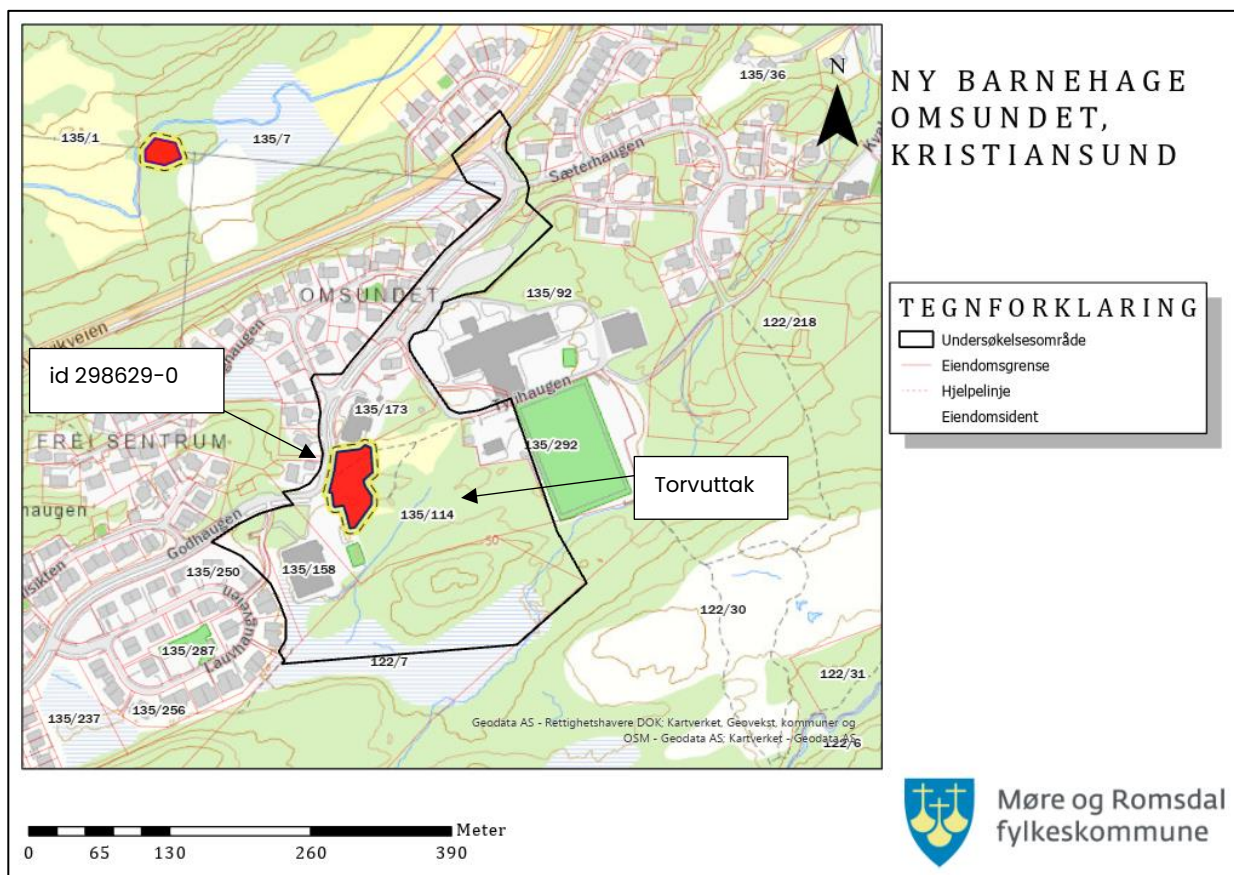
Undersøkelsen resulterte ikke i funn av noen nye automatisk fredete kulturminner. Det var i utgangspunktet antatt at de påviste lagene, som ble datert til senmesolittisk tid, var et resultat av menneskelig aktivitet på stedet da de ble koblet til funnene av antatte steinaldergjenstander i form av flintavslag og en mulig kjerne. Ved en ekstra gjennomgang ble all flinten avskrevet som naturflint og dermed faller deler av grunnlaget for å kategorisere lokaliteten som en boplass/aktivitetsområde fra steinalder bort. Det antatte kulturlaget fra steinalderen kan trolig være et resultat av skog-/lyngbrann på stedet og kan ikke alene sies å påvise menneskelig aktivitet fra perioden.

Det ble funnet et kulturminne fra nyere tid.

7.1 Bosetning-aktivitetsområde, Godhaugen, ID 298629-0 – ikke fredet

Funn av det man trodde var et kulturlag og bearbeidet flint gjorde at det ble opprettet en automatisk fredet lokalitet i Askeladden. Den avskrevne lokaliteten ligger innenfor gården Sæter (gbnr. 135/ 114), og 680 meter sør-sørvest for Våttåbukta på øya Frei i Kristiansund kommune. Området ligger på et brakk fulldyrka jorde på rundt 43 meter over havet, mellom bebyggelse og overgrodde bergknatter bevokst med lauvtrær og lyng. Ved hjelp av prøvestikk og sjakter ble det altså funnet noe som i utgangspunktet ble antatt å være en steinalderboplass basert på at man trodde at man hadde bearbeidet flint, og to kullholdige lag som ble tolket som kulturlag. Flinten ble funnet i et fint sandlag (lag fem) 0-4 cm under det nederste kullholdige laget. De aller fleste flintbitene kunne man ikke se var bearbeidet (i ettertid er all flint som sagt avskrevet som natur). Stratigrafien fra toppen og ned bestod grovt sett av: Lag en, svartbrun torvholdig matjord. Lag to, brun humusholdig og torvholdig silt. Lag tre, svart torvholdig silt med kull, ca. 1-4 centimeter tykt. Lag fire, gråbrun silt med lite kull, ca. 3-4 centimeter tykt. Lag fem, gråbrun sand med naturflint i toppen av laget. I sjakt to ble lag tre datert til seinmesolitikum, 4938 - 4778 cal. f.Kr., bjørk. 13 meter sørvest for prøveuttak for den nevnte, i prøvestikk VH6 lag fire, datert til 4938 - 4778 cal. f.Kr., bjørk, altså akkurat samme periode med samme treslag, noe som

tyder på en og samme hendelse som for eksempel en skogbrann der bjørketrær har brent. Disse to lagene representerer altså samme lag, og det er mulig at lag fire i sjakt to er et enda eldre brannlag. Flinten ble funnet i toppen av sandlaget som lå under det nederste kullholdig laget. Den avskrevne lokaliteten er avgrenset av Godhaugveien og parkeringsplassen til Frei hallen i vest, og mot nord et større bygg (i dag barnehage). Mot øst og sør er det negative prøvestikk og bergknatt som avgrenset lokaliteten.

Figur 66: Planområde med innlagte lokalitet og hvor det ble funnet spor etter torvuttak. III. VH.

7.2 Nyere tids kulturminner

I det midtre østre delen av planområdet har det blitt tatt ut torv. Veggene bestod av mellom 0,7-1 m dype kanter og kan ha omfatte et område på ca. 21x4 meter. Omtrent 30 meter lengre nord mot skolen er berget flekket av og kanskje ble torva lagret der for

tørking. Torvuttaket ble ikke lagt inn i askeladden på grunn av at dette er sannsynlig et kulturminne fra nyere tid og at det ikke er sjeldent å finne.

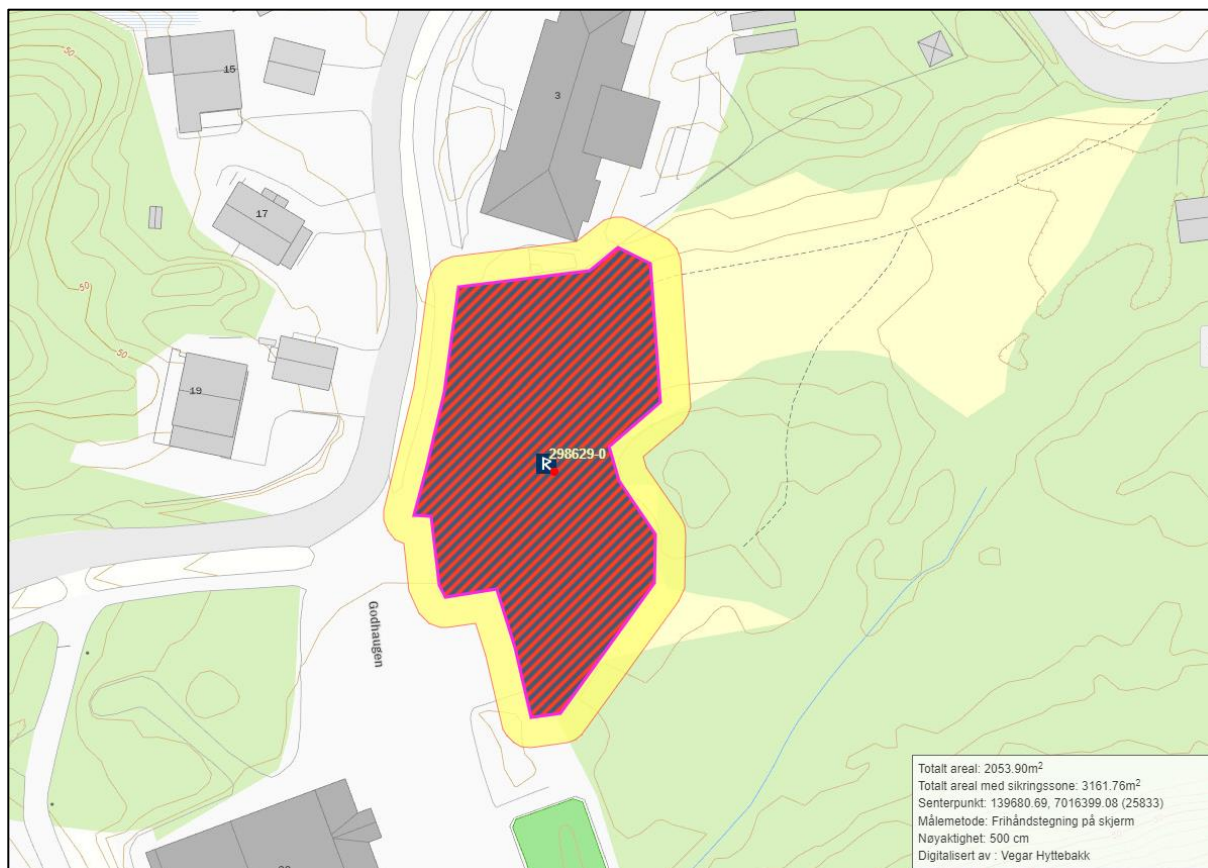

Figur 67: Uttak av torv i det østlige området. Mot vest. Foto VH.

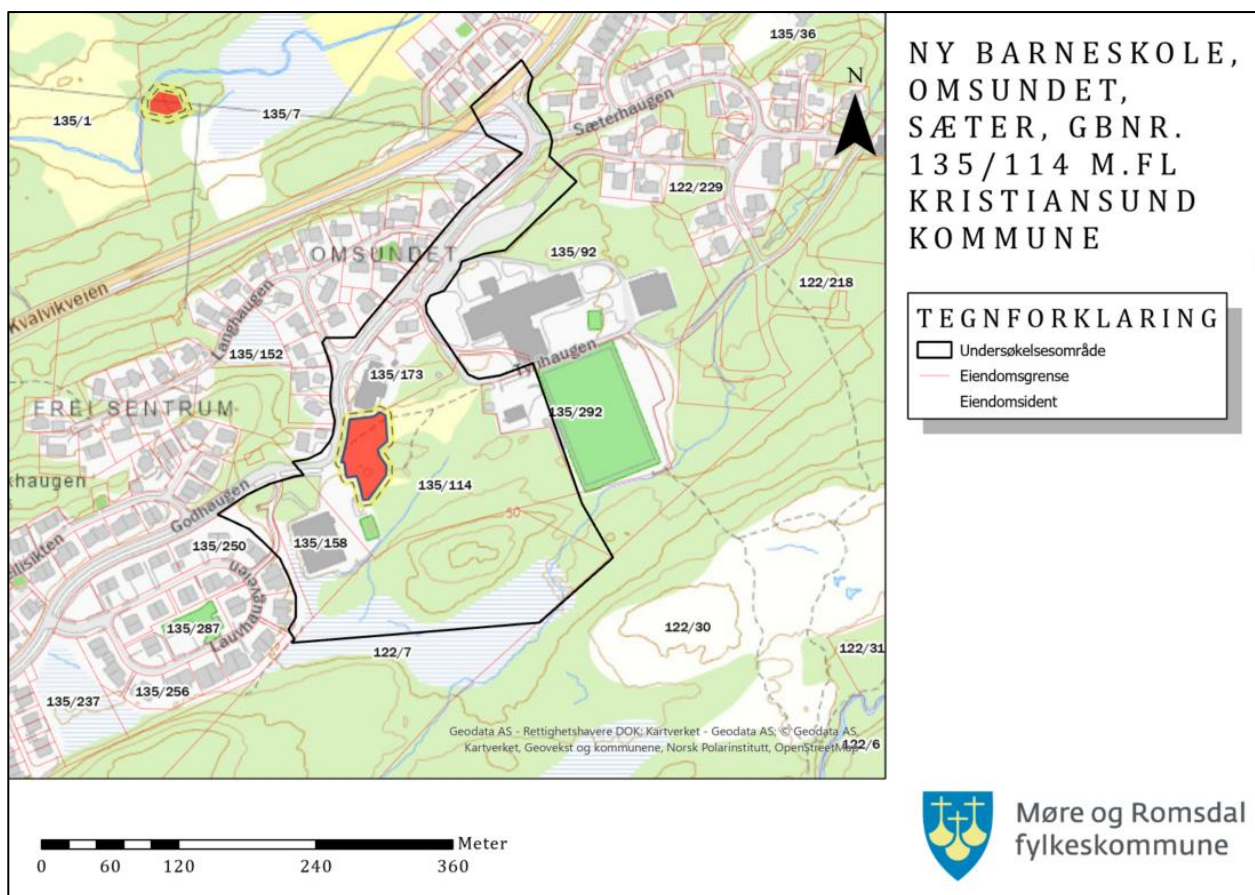
8. Konklusjon

Hele området er registrert jf. kulturminneloven § 9.

Av metoder ble det både benyttet visuell overflateregistrering, maskinell sjakting og manuell prøvestikking.

Figur 68: Lokalitet id 298629-0 er lagt inn i kulturminnedatabasen Askeladden. Kart Askeladden (RA). Kulturminnet er i ettertid slettet fra Askeladden.

Figur 69: Kart av lokalitet id 298629-0 ift. undersøkelsesområdet. III. VH.

Undersøkelsen resulterte til slutt ikke i automatisk fredete kulturminner.

Kristiansund er kjent for sine mange steinalderfunn og har store potensiale for nye funn. Registreringa i forbindelse med ny barneskole på Omsundet i Kristiansund kommune resulterte ikke i noen nye påviste lokaliteter. Det registrerte området ligger på gården Sæter (gbnr. 135/114), og 680 meter sørsørvest for Våttåbukta på øya Frei i Kristiansund kommune. Området ligger på et tidligere fulldyrka jorde, som nå ligger brakk, på rundt 43 meter over havet, mellom bebyggelse og overgrodde bergknatter bevoskt med lauvtrær og lyng. Det ble funnet to lag som i utgangspunktet ble tolket som kulturlag der det øverste ble datert til 4938 - 4778 cal f.Kr, altså innenfor seinmesolitikum. Dateringene ble tatt på to forskjellige steder, og før resultatene av dateringene trodde man at man tok prøver av begge nevnte lagene, men det ser ut til at man tok bare prøver av det øverste laget. Det nederste laget er ikke datert. Basert på strandlinjekurven var potensialet for å påvise en boplass på stedet lav, og registreringen viste også at akkurat i dette området

er det trolig ingen steinalderboplass. Funnene var naturflint – patinert og vannrullet. Dateringene kommer innenfor en tid da havet lå ca. 20 meter høyere enn dagens havnivå, og altså ca. 23 meter lavere enn denne lokaliteten om man ser på strandlinjekurva. Steinalder lokalitet id 113136-1 som befinner seg ca. 300 meter nord-nordvest for denne lokaliteten (id 298629-0), ligger ca. 20 meter over havet, altså gunstig med tanke på å finne strandbunden steinalderboplass. Steinalderlokaliteten id 129668-1 som ligger ca. 500 meter vest-sørvest for denne lokaliteten (id 298629-0), ligger omtrent på samme høyde.

De påviste og daterte lagene fra denne registreringen er trolig resultat av naturlige hendelser. Alle littiske funn er vurdert til å være naturlige.

9. Litteraturliste

Bondevik, S., J. I. Svendsen & J. Mangerud 1998: Distinction between the Storegga tsunami and the Holocene marine Transgression in the coastal basin deposits of western Norway, *Journal of Quaternary Science*, 13(6): 529–537.

GISLink karttjeneste: <http://www.gislink.no/gislink/index.jsp>

Helskog, K., S. Indrelid & E. Mikkelsen 1976: Morforlogisk klassifisering av slåtte steinartefakter. *Universitetets Oldsaksamling Årbok 1972 – 74*, Oslo.

Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden: <http://askeladden.ra.no>

Hyldbakk, H. 1972: Gards- og ættesoge for Frei. Band II, Frei kommune, Oranger.

Simpson, D. N. 2001: Excel spreadsheet prepared March 2001

Svendsen, J. I & J. Mangerud 1987: Late Weichselian and Holocene sea-level history for a cross-section of Western Norway, *Journal of Quaternary Science*, 2:113–132.

Tilvekst: *Tilveksten til arkeologisk avdeling, Vitenskapsmuseet. Elektronisk versjon.* I årene 1871–1981 har de årlige tilvekstbeskrivelsene til den arkeologiske samlingen på Vitenskapsmuseet blitt utgitt i trykt form i forskjellige tidsskrifter, henholdsvis årsberetningene til "Foreningen til norske fortidsmindesmerkers Bevaring", "Det kgl. norske videnskabers selskabs Skrifter" samt årbøker og årsberetninger til "Det kongelige norske videnskabers Selskab". Tekstdelen av tilvektskatalogene fra 1871–1981 har, som en del av Dokumentasjonsprosjektet og Museumsprosjektet, blitt konvertert til elektronisk form.

Universitetsmuseenes arkeologiske gjenstandssamlinger:

<https://www.unimus.no/portal/#/>

10. Vedlegg

1. Fotoliste

	NyBarneskoleOmsundet2023VH.001.jpg Dato: 15.03.2024 Kulturminne-ID: 298629-0 Gårdsnummer: 135 Kommune: Kristiansund	Beskrivelse: Vestprofil til sjakt 2. Mot SV. Foto VH. Fotograf: Vegar Hyttebakk Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER
	NyBarneskoleOmsundet2023VH.002.jpg Dato: 15.03.2024 Kulturminne-ID: 298629-0 Gårdsnummer: 135 Kommune: Kristiansund	Beskrivelse: Provestikk VH6, etter tømming av struktur 1. Mot N. Foto VH. Fotograf: Vegar Hyttebakk Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER
	NyBarneskoleOmsundet2023VH.003.jpg Dato: 15.03.2024 Kulturminne-ID: 298629-0 Gårdsnummer: 135 Kommune: Kristiansund	Beskrivelse: Provestikk VH4, profil. Mot N. Foto VH. Fotograf: Vegar Hyttebakk Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER
	NyBarneskoleOmsundet2023VH.004.jpg Dato: 15.03.2024 Kulturminne-ID: 298629-0 Gårdsnummer: 135 Kommune: Kristiansund	Beskrivelse: Provestikk VH4, profil av struktur 1. Mot Ø. Foto VH. Fotograf: Vegar Hyttebakk Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER
	NyBarneskoleOmsundet2023VH.005.JPG Dato: 15.03.2024 Kulturminne-ID: 135 Gårdsnummer: 135 Kommune: Kristiansund	Beskrivelse: Søndre del av undersøkelsesområdet består av myrterreng og berg Mot NV. Foto VH. Fotograf: Vegar Hyttebakk Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER
	NyBarneskoleOmsundet2023VH.006.JPG Dato: 15.03.2024 Kulturminne-ID: 135 Gårdsnummer: 135 Kommune: Kristiansund	Beskrivelse: Søndre del av undersøkelsesområdet er det en liten ås med bratte kanter. Mot SØ. Foto VH. Fotograf: Vegar Hyttebakk Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER
	NyBarneskoleOmsundet2023VH.007.JPG Dato: 15.03.2024 Kulturminne-ID: 135 Gårdsnummer: 135 Kommune: Kristiansund	Beskrivelse: Løsmasser påkjørt øst for freihallen. Mot SØ. Foto VH. Fotograf: Vegar Hyttebakk Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER
	NyBarneskoleOmsundet2023VH.008.JPG Dato: 15.03.2024 Kulturminne-ID: 135 Gårdsnummer: 135 Kommune: Kristiansund	Beskrivelse: Geoundersøkelse hull som er dyp. Mot SØ. Foto VH. Fotograf: Vegar Hyttebakk Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER
	NyBarneskoleOmsundet2023VH.009.JPG Dato: 15.03.2024 Kulturminne-ID: 135 Gårdsnummer: 135 Kommune: Kristiansund	Beskrivelse: Geoundersøkelse hull, Mot V. Foto VH. Fotograf: Vegar Hyttebakk Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER
	NyBarneskoleOmsundet2023VH.010.JPG Dato: 15.03.2024 Kulturminne-ID: 135 Gårdsnummer: 135 Kommune: Kristiansund	Beskrivelse: Høy ås i undersøkelsesområdet. Mot NV. Foto VH. Fotograf: Vegar Hyttebakk Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER
	NyBarneskoleOmsundet2023VH.011.JPG Dato: 15.03.2024 Kulturminne-ID: 135 Gårdsnummer: 135 Kommune: Kristiansund	Beskrivelse: Søndre del er det oppsatt gapahuk Mot SØ. Foto VH. Fotograf: Vegar Hyttebakk Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER

NyBarneskoleOmsundet2023VH.012.JPG

Dato: 15.03.2024

Kulturminne-ID:

Gårdsnummer: 135

Kommune: Kristiansund

Beskrivelse: Søndre del av undersøkelsesområdet. Mot NV. Foto VH.

Fotograf: Vegar Hyttebakk

Nøkkelord: ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSER

2. Treartstemmelse

Høeg – Pollen 876 842 262 MVA
Helge Irgens Høeg,
Gloppeåsen 10,
3261 LARVIK

Larvik, 27/6-23.

Til Bjørn Ringstad, Møre og Romsdal fylkeskommune, Boks 2500, 6404 MOLDE.

Analyse av 10 kullprøver fra Møre og Romsdal.

KP 2, 2023 VH

Det ble bestemt 10 biter. Alle var *Betula* (bjerk). Godt daterbart materiale var 0,05 g.

KP 6, 2023 VH

Det ble bestemt 10 biter. Alle var *Betula* (bjerk). Godt daterbart materiale var 0,15 g hvorav 0,1 g ble sendt til Beta.

3. Dateringsrapport

Beta Analytic®
TESTING LABORATORY

Beta Analytic, Inc.
4985 SW 74th Court
Miami, FL 33155 USA
Tel: 305-667-5167
Fax: 305-663-0964
info@betalabservices.com

ISO/IEC 17025:2017-Accredited Testing Laboratory

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Bjorn Ringstad

Report Date: July 17, 2023

More og Romsdal Fylkeskommune

Material Received: July 05, 2023

Laboratory Number

Sample Code Number

Conventional Radiocarbon Age (BP) or
Percent Modern Carbon (pMC) & Stable Isotopes

Beta - 668117

KP2 2023 VH

5960 +/- 30 BP

IRMS δ13C: -24.7 ‰

(90.4%)

4938 - 4778 cal BC

(6887 - 6727 cal BP)

(5.0%)

4755 - 4728 cal BC

(6704 - 6677 cal BP)

Submitter Material: Charcoal

Pretreatment: (charred material) acid/alkali/acid

Analyzed Material: Charred material

Analysis Service: AMS-Standard delivery

Percent Modern Carbon: 47.62 +/- 0.18 pMC

Fraction Modern Carbon: 0.4762 +/- 0.0018

Δ14C: -523.81 +/- 1.78 ‰

Δ14C: -528.00 +/- 1.78 ‰ (1950:2023)

Measured Radiocarbon Age: (without δ13C correction): 5960 +/- 30 BP

Calibration: BetaCal4.20: HPD method: INTCAL20

Results are ISO/IEC-17025:2017 accredited. No sub-contracting or student labor was used in the analyses. All work was done at Beta in 4 in-house NEC accelerator mass spectrometers and 4 Thermo IRMSs. The "Conventional Radiocarbon Age" was calculated using the Libby half-life (5568 years), is corrected for total isotopic fraction and was used for calendar calibration where applicable. The Age is rounded to the nearest 10 years and is reported as radiocarbon years before present (BP). "present" = AD 1950. Results greater than the modern reference are reported as percent modern carbon (pMC). The modern reference standard was 95% the 14C signature of NIST SRM-4990C (oxalic acid). Quoted errors are 1 sigma counting statistics. Calculated sigmas less than 30 BP on the Conventional Radiocarbon Age are conservatively rounded up to 30. δ13C values are on the material itself (not the AMS δ13C). δ13C and δ15N values are relative to VPDB. References for calendar calibrations are cited at the bottom of calibration graph pages.

Beta Analytic[®]
TESTING LABORATORY

Beta Analytic, Inc.
4985 SW 74th Court
Miami, FL 33155 USA
Tel: 305-667-5167
Fax: 305-663-0964
info@betalabservices.com

ISO/IEC 17025:2017-Accredited Testing Laboratory

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Bjorn Ringstad

Report Date: July 17, 2023

More og Romsdal Fylkeskommune

Material Received: July 05, 2023

Laboratory Number	Sample Code Number	Conventional Radiocarbon Age (BP) or Percent Modern Carbon (pMC) & Stable Isotopes
-------------------	--------------------	---

Beta - 668118

KP 6 2023 VH

5960 +/- 30 BP

IRMS $\delta^{13}C$: -24.5 o/oo

(90.4%)	4938 - 4778 cal BC	(6887 - 6727 cal BP)
(5.0%)	4755 - 4728 cal BC	(6704 - 6677 cal BP)

Submitter Material: Charcoal

Pretreatment: (charred material) acid/alkali/acid

Analyzed Material: Charred material

Analysis Service: AMS-Standard delivery

Percent Modern Carbon: 47.62 +/- 0.18 pMC

Fraction Modern Carbon: 0.4762 +/- 0.0018

$\delta^{14}C$: -523.81 +/- 1.78 o/oo

$\Delta^{14}C$: -528.00 +/- 1.78 o/oo (1950:2023)

Measured Radiocarbon Age: (without $\delta^{13}C$ correction): 5950 +/- 30 BP

Calibration: BetaCal4.20: HPD method: INTCAL20

Results are ISO/IEC-17025:2017 accredited. No sub-contracting or student labor was used in the analyses. All work was done at Beta in 4 in-house NEC accelerator mass spectrometers and 4 Thermo IRMSa. The "Conventional Radiocarbon Age" was calculated using the Libby half-life (5568 years), is corrected for total isotopic fraction and was used for calendar calibration where applicable. The Age is rounded to the nearest 10 years and is reported as radiocarbon years before present (BP). "present" = AD 1950. Results greater than the modern reference are reported as percent modern carbon (pMC). The modern reference standard was 95% the $\delta^{14}C$ signature of NIST SRM-4990C (oxalic acid). Quoted errors are 1-sigma counting statistics. Calculated sigmas less than 30 BP on the Conventional Radiocarbon Age are conservatively rounded up to 30. $\delta^{13}C$ values are on the material itself (not the AMS $\delta^{13}C$). $\delta^{13}C$ and $\delta^{15}N$ values are relative to VPDB. References for calendar calibrations are cited at the bottom of calibration graph pages.

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Postboks 2500, 6404 Molde (postadresse)

Julsundvegen 9, 6412 Molde (besøksadresse)

Tlf. 71 28 00 00

E-post: post@mrfylke.no

Web: mrfylke.no